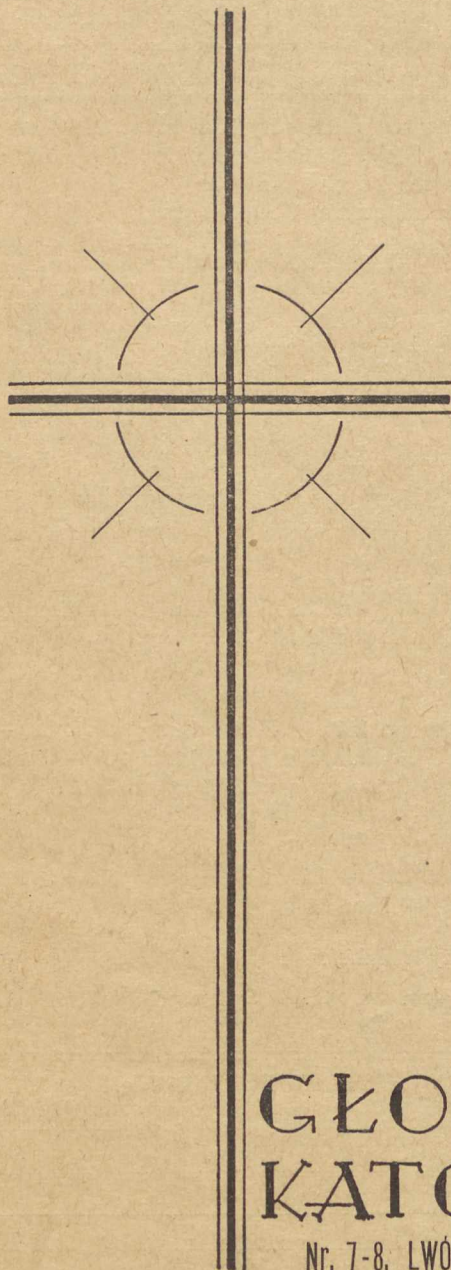

V-3681/4

GŁOS AKCJI KATOLICKIEJ

Nr. 7-8. LWÓW, LIPIEC-SIERPIEŃ 1938. Rok IV.

Głos Akcji Katolickiej

OFICJALNY OKÓLNİK ORGANIZACYJNY AKCJI KATOLICKIEJ ARCHIDIECEZJI LWOWSKIEJ OB. ŁAG.

Adres Redakcji i Administracji: Lwów, ul. Fredry 3, II p. — Tel. 290.26.
PKO. nr. 505.142 (konto Arch. Instytutu Akcji Katolickiej). Konto przekazów
rozrachunkowych: Lwów 1, nr. 212.

Prenumerata roczna 1 zł. 50 gr.

TREŚĆ nr. 7-8/38:

Archidiecezjalny Instytut A. K.:

Centralny Urząd A. K. str. 189. — Instytut W. K. R. str. 189. — Hasła
programowe A. K. str. 189. — A. K. wobec komunizmu str. 190. —
Kronika str. 192.

Katolickie Stowarzyszenie Mężów:

Okólnik nr. 7 str. 194. — Pielgrzymka do Wilna str. 194. — Kronika
195. — Sprawozdanie K. S. Mężów c. d. str. 195.

Katolickie Stowarzyszenie Kobiet:

Pielgrzymka do Częstochowy str. 200. — Dzień Ofiary str. 201. —
Nowe Oddziały str. 201. — Pokwitowanie wkładek str. 201. — Spra-
wozdanie Sekcji „Opieka nad opuszczoną młodzieżą“ str. 202.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej:

Odezwa w sprawie Złotu str. 210. — Zjazd Delegowanych str. 211
Uchwalone wnioski str. 213. — Kronika str. 214.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej:

Sprawozdanie ze Zjazdu Deleg. str. 215. — Sprawozdanie K. S. M. Ż.
za rok 1937 str. 219.

Ogłoszenie: Lekarz Dr WŁADYSŁAW POTENCKI, członek A. K.,
ordynuje w Truskawcu — Hotel Bristol (Poczt.).

ZA POZWOLENIEM WŁADZY DUCHOWNEJ

Wydawca: Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej.

Redaktor Ks. Andrzej Gromadzki, sekretarz A. I. A. K.

Z drukarni Tow. „Biblioteka Religijna“ Lwów, ul. Zygmuntowska 4.

GŁOS AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI LWOWSKIEJ

Centralny Urząd Akcji Katolickiej.

Ojciec Święty Pius XI dał nowy wyraz swej stałej trosce o Akcję Katolicką przez ustanowienie Centralnego Urzędu Akcji Katolickiej. Siedziba nowego urzędu mieścić się będzie w Rzymie, w Pałacu Kongregacyj.

Na czele tej centralnej instytucji, jako jej pierwszego prezesa, postawił Ojciec św. J. Em. Ks. Kardynała Józefa Pizzardo, który był od samego początku ścisłym współpracownikiem Piusa XI w dziele Akcji Katolickiej i jest doskonale zaznajomiony z jej dotychczasową działalnością na całym świecie. Nowy urząd będzie miał za zadanie udzielanie wyjaśnień i informacji, badanie trudniejszych zagadnień, wreszcie pomoc Instytutom Akcji Katolickiej.

Centralny Urząd przyczyni się do wielkiego rozwoju Akcji Katolickiej przez znajomość całokształtu jej spraw i szerzenie pouczających wiadomości o zdobytych doświadczeniach.

Instytut Wyższej Kultury Religijnej we Lwowie

otwiera „Studium Filozoficzno Teologiczne dla świeckiej inteligencji“ w październiku rb. we Lwowie. Wykłady obejmą w pierwszym roku studiów 4 przedmioty:

1. Wstęp do studium dogmatu katolickiego.
2. Historia religii.
3. Zasady filozofii chrześcijańskiej.
4. Wiadomości z liturgiki.

Wpisy na studia w Instytucie odbędą się we wrześniu rb.

Warunek przyjęcia: wykształcenie na poziomie szkoły średniej.

Adres: *Instytut Wyższej Kultury Religijnej: Lwów, ul. Łozińskiego 6.* Tamże otwarta jest stale bezpłatna czytelnia czasopism i książek w godzinach od 18 do 21 wieczorem.

Hasła programowe Akcji Katolickiej.

W myśl programu Akcji Katolickiej na r. 1938 należy w dziedzinie pracy ideowej i apostołskiej obok obowiązującego w bieżącym roku hasła o katolickiej myśli społecznej realizować w dalszym ciągu hasła programowe z poprzednich lat.

Dla ułatwienia pracy w tym względzie podajemy tematy prac ideologicznych Akcji Katolickiej w Polsce od r. 1932 do 1938.

1) „Walka z bezwstydem i pornografią w druku i w obrazku“ (R. 1932/33).

2) „Rocznica zwycięstwa wiedeńskiego jako wezwanie do walki z nowoczesnym pogaństwem“ czyli: „Bóg Panem i celem naszym“ (r. 1933/34).

3) „Jubileusz Odkupienia wezwaniem do życia wewnętrznego i duchowego odrodzenia społeczeństwa“ czyli: „W Chrystusie Odkupienie — w Chrystusie odrodzenie“ (r. 1934/1935).

4) „Rodzina w świetle prawa przyrodzonego, Objawienia i nauki Kościoła“ (r. 1935/36).

5) „Duch Chrystusowy w szkole i w wychowaniu podstawą odbudowy narodów“ (r. 1936/37).

6) „Katolickie zasady społeczne podstawą socjalnej przebudowy świata“ (r. 1937/38).

Akcja Katolicka wobec komunizmu.

Jest faktem, którego dzisiaj nikt zaprzeczyć nie może, że komunizm jest ruchem zakrojonym na wielką skalę. Podsycany nienawiścią do wszystkiego, co w ciągu dwu niemal tysięcy stworzyła chrześcijańska kultura, na jej gruzach pragnie zbudować ustrój, którego podstawą jest skrajnie materialistyczny światopogląd, a celem zniszczenie wiary i religii.

Rzecz jasna, że komunizm nie zdołał dotychczas zrealizować wszystkich punktów swego programu. Ale już to, co w Rosji przeprowadził, wystarcza, by światu dać wierny obraz komunistycznej rzeczywistości: komunista, bez wiary w Boga, bez religii, pozbawiony wszelkich zasad moralnych staje się pastwą rozpętanych namiętności własnych i podszeptów szatana, szerzy dookoła siebie nędzę, zniszczenie i śmierć, rabuje i zabija, niszcząc dorobek kulturalny i moralny całych pokoleń. W czym sercu leży bodajby cień wątpliwości lub kto chce poznać grozę rzeczywistości w jej potwornych rozmiarach, ten niech czyta książkę I. Sołowieicza pt.: „Rosja w obozie koncentracyjnym“...

Zdawałoby się, że bilans ten wystarczyć powinien, by wszystkim ludziom dobrej woli otworzyć oczy i w ten sposób stworzyć zapórę nie do przebycia dla tej wschodniej zarazy. Tak jednak niestety, nie jest — komunizm szerzy się dalej!

Jakie są tego przyczyny? Trzeba stwierdzić przede wszystkim, że agitacja bolszewicka pada często na grunt podatny, na grunt, na którym łatwo kielkować mogą ziarna przewrotu i bezbożnictwa. Tam bowiem, gdzie krzywda społeczna panuje, tam, gdzie robotnik nie dostaje „płacy, wystarczającej dla utrzymania jego oraz jego rodziny“ — jak tego dobitnie domaga się Ojciec św. w encyklice

„Quadragesimo Anno“, — tam hasła wywrotowe znajdują łatwy posłuch. Do tego dołączyć trzeba fakt, który wszyscy zaobserwować możemy: pewne warstwy inteligencji, których rola powinna polegać właśnie na pracy przeciw bolszewizmowi, obrały drogę zgola przeciwną. Spróchniałe moralnie, zarażone sceptycyzmem, obojętne, ba niekiedy nawet wrogie religii i wierze, świadomie lub nieświadomie przyczyniają się do wzrostu bolszewizmu.

Kto pragnie znaleźć ratunek dla ludzkości i wskazać środki zaradcze wobec grożącego niebezpieczeństwa, niech spojrzy na tę organizację, która przez Boga założona przetrwała z górą 19 wieków gwałtowne burze i ataki wrogów wiary i moralności. Kościół katolicki, który w sprawach społecznych ma wiekowe doświadczenie i w dziedzinie ducha jest wodzem niezawodnym, jest tą ostoją, o którą rozbić się muszą zakusy komunistów. A rozporządza Kościół katolicki instytucją, którą Ojciec św. w swej encyklice „O bezbożnym komunizmie“ nazywa „szczególnym narzędziem Opatrzności w pracach Kościoła tak uciążliwych w dzisiejszych warunkach“. Jest nią Akcja Katolicka.

Praca Akcji Katolickiej musi się poruszać w myśl wskazań Ojca św. zawartych w encyklikach „Quadragesimo anno“ i „Divini Redemptoris“. Na terenie społecznym zwrócić należy w pierwszym rzędzie uwagę na prace przygotowawcze, jako na podwalinę praktycznej działalności, na koła studiów, tygodnie społeczne itp., które zapoznać mają słuchaczy gruntownie z chrześcijańskim rozwiązaniem społecznych zagadnień. W Polsce — zanotować to należy z uznaniem — odbyły się już liczne tygodnie społeczne, których owocem było zainteresowanie społeczeństwa sprawami społecznymi w duchu katolickim i cenny dorobek w postaci fachowej literatury autorów duchownych i świeckich. Praca na tym polu musi być prowadzona w dalszym ciągu we wszystkich parafiach, a zwłaszcza w większych miastach. Pogłębianie znajomości prawd wiary i nauki Kościoła katolickiego ułatwi erygowany niedawno w naszej archidiecezji Instytut Wyższej Kultury Religijnej.

Ważną też jest propaganda ustna i pisemna, którą członkowie Akcji Katolickiej winni prowadzić drogą rozpowszechniania wśród najszerzych warstw podstawowych zasad i orzeczeń papieskich w dziedzinie chrześcijańskiego ustroju społecznego. Równie ważnym jest oczywiście i apostołstwo indywidualne. Każdy członek Akcji Katolickiej jest bowiem apostołem i tym samym pomocnikiem swego Proboszcza. Świecki apostoł ma działać w porozumieniu i pod kierownictwem Proboszcza w tych ośrodkach, do których Proboszcz czy z przyczyny uprzedzeń do kleru czy też z powodu obojętności religijnej dotrzeć nie może. Indywidualne apostołstwo, często pofne, bywa dzięki swej bezpośredniości bardzo skuteczne. Jego terynem jest własne środowisko, koledzy i towarzysze pracy.

W sferze duchowej, — jak to Ojciec św. wielokrotnie podkre-

śła — nie zwalczymy komunizmu i bezbożnictwa wyłącznie naturalnymi środkami. W pierwszym rządzie przeciwstawić musimy komunizmowi siłę prawdy i siłę duszy, które wypłynąć mogą jedynie z życia w łasce i z Sakramentów św. Wewnętrzne wyrobienie, osobista świętość, w każdym razie szczerze dążenie do niej, — to przede wszystkim działa, pociąga i nawraca. „Powszechna krucjata modlitwy i pokuty“, do której Ojciec św. nawołuje w encyklice „O bezbożnym komunizmie“ będą tu wydatną i skuteczną pomocą. Gdy wszyscy wierni zachowywać będą przykazania Boże i kościelne, trwać w miłości Boga i bliźniego, gdy wyzbędą się powierzchowności, chrześcijaństwo będzie mogło i będzie musiało być wzorem i przewodnikiem świata.

Każdy członek Akcji Katolickiej musi być pionierem w walce przeciw bezbożnictwu i komunizmowi.

Polska — z woli Opatrzności „przedmurze chrześcijaństwa“ — ma w walce z komunizmem wielkie i ważne zadanie do spełnienia. W walce tej oprzeć się musi na zasadach Kościoła, które coraz więcej zgłębiać i w życie wprowadzać trzeba, oraz na zdrowym nacjonalizmie, tak jak go pojmuje i głosi sumienie katolickie.

Kronika.

Nominacje prezesów Parafialnej Akcji Katolickiej: 114. Tarnopol — p. Władysław Karczewski. 115. Brzuchowice — p. Henryk Jastrzębowski.

Zmiany na stanowisku Prezesa Parafialnej Akcji Katolickiej (podajemy nazwiska nowych Prezesów): Milatyn Nowy — p. Jan Stefanicki, Brzeżany — p. Dyr. Ludwik Gałaczyński.

Datki na fundusz wydawniczy „Głosu A. K.“: P. T. Hippowa Kazimiera 0.50, Ks. Muszyński 0.50, Żymiak Jan 0.50, Cudzik Wojciech 1.—.

Na cele Instytutu i Stowarzyszeń A. K. złożyli: P. T. Zegiestowski Włodzimierz 2; p. Inż. Homelski Antoni 5; p. Huryszówna Iza 2; p. Gutowski Walerian 2; p. Jabczyński Franciszek 1; p. Sołowijowa Maria 2; p. Dobrzański Władysław 4; p. Antoniewicz Jan 12; KSK. — Monasterzyska 5; p. Dr Czerny Karol 5; p. Karol i Czesława Ridler 13; p. Dr Schmidt Józef 2; p. Schmidtowa Jadwiga 1; p. Dr Adamski Jan 5; p. Dobrzyńska Jadwiga 1; p. Prof. Dr Ehrlich Ludwik 10; p. Witkiewicz Roman 24; p. Raczyński Władysław 6; p. K. St. Machowski 6; p. Schmidt Adam 2.50; p. Morgenbesser Barbara 2; p. Fabiański J. 5; KSMŻ. Łoszniów 2; Inż. Spira Stefan 5; p. Gryziecki Ludwik 1; p. Medyński Władysław 6; p. Petak Eugeniusz 1; p. Sobota Karol 3; p. Bielski Jan 5; p. Inż. Bieliński Kazimierz 1.50; p. Dziedzicowa Helena 4; p. Inż. Homelski Antoni 5; p. Kowalski Karol 6; p. Niesiołowski Józef 1; p. Polak Tadeusz 2; p. Zegiestowski Włodzimierz 2; p. Dobrzyńska Jadwiga 1; p. Kurka Antoni 1; p. Popowicz Jan 2; p. Windisch Józef 2; KSMŻ. Lwów 3; p. Jabczyński Franciszek 1; p. Mgr Kuhl Rudolf 5; p. Rybczyński Karol 5; p. Schobrowa Janina 1; p. Sołowijowa Maria 2; p. Chlipalski Karol 2; p. Dr Czerny Karol 5; p. Gałońska Teresa 2; p. Klanowna Antonina 1; p. Kuczera Albina 1; p. Schmidt Adam 2.50; p. Dr Schmidt Józef 2; p. Schmidtowa Jadwiga 1; KSM. Rawa Ruska 3; p. Inż. Rawski Witold 15; p. Wagnerówna Krystyna 1; p. Karpiński Kazimierz 2.50; p. Dr Kownacka Ludwika 2; p. Zamoyska Maria 5; p. Bajorek Jan 4; Akcja Katolicka — Sokal 43.25; p. Żymiak Jan 4.65; p. Mischke Adolf 24; p. West Feliks 1; p. Prof. Dr Abraham Władysław 3; p. Prof.

Bartosiewicz Kazimierz 10; p. Dr Kuhl Karol 1; p. Fabiański Julian 5; p. Inż. Spira Stefan 5; KSK. — Pienjaki 4; p. Inż. Malina Stanisław 12; p. Petak Eugeniusz 1; p. Prof. Dr Ruziewicz St. 12; p. Sobota Karol 3; p. Wagnerówna Krystyna 1; p. Dr Cieszyński Antoni 6; KSK. — Kołomyja 10; p. Kurka Antoni 1; p. Niesiołowski Józef 1; p. Dr Tadeusz Polak 2; p. Inż. Rybicki Stan. 3; p. Żegiestowski Włodzimierz 2; p. Jan Saryusz Bielski 5; p. Inż. Homelski Antoni 5; p. Popowicz Jan 2; p. Poźniak Zygmunt 1; p. Świeżawski Kazimierz 1.50; p. Susz Michał 6; Związek Ziemian — Lwów 100; p. Józef Windisch 2; p. Dobrzyniecka Jadwiga 1; p. Karpiński Kazimierz 2.50; p. Dr Kuczyński T. 1; p. Mgr Kuhl Rudolf 5; p. Kuraś Jan 1; p. Aulich Artur 2; p. Sołowijowa Maria 5; p. Tokarscy Julianowie 2; p. Reyowa Cecylia 27; p. Klannowa Antonina 1; p. Jędrkiewicz Helena 3; p. Kuczera Elżbieta 1; Przew. Urząd Parafialny — Otynia 4; p. Chłipański Karol 2; p. Dr Czerny Karol 5; p. Gryziecki Ludwik 1; p. Prof. Dr Romer 10; p. Dr Schmidt Józef 2; p. Schmidtowa Jadwiga 1. (C. d. n.).

Wszystkim P. T. Ofiarodawcom „Bóg zapłaci!”

Hasło dla Akcji Katolickiej na r. 1938:

**Katolickie zasady społeczne podstawą socjalnej
przebudowy świata!**

Katolickie Stowarzyszenie Meżów

LWÓW, ul. Łozińskiego 6, I p. ~ Telef. 297-55 ~ PKO nr. 506.347.

Okólnik 7/38.

Program pracy na lipiec.

a) Dla kierownictw Oddziałów.

1. Zaznajomić się dokładnie z 12 rozdziałem podręcznika organizacyjnego pt. „Zastępy“.
2. Obmyśleć sposoby przyjęcia z pomocą K. S. M. M. w wysłaniu delegatów na Złot do Częstochowy.
3. Zająć się propagandą K. S. M. celem pozyskania nowych członków.
4. Uregulować należności za pobrane materiały w składnicy K. S. M. oraz z dnia ofiary i zaległe składki.

b) Dla zebrań plenarnych.

1. Złożyć uroczysty hołd św. Andrzejowi Boboli.
2. Zaznajomić się ze sprawozdaniem K. S. M. za rok 1937.
3. Omówić sprawę kolportażu Głosu A. K. „Przebojem“, „Na Wyżyny“ przez członków K. S. M.

Program pracy na sierpień.

a) Dla kierownictw Oddziałów.

1. Zaznajomić się z rozdziałem 13 podręcznika org. pt. „Odprowa zastępowych i sekcyjnych“.
2. Pomyśleć o założeniu zastępów i sekcji w Oddziałach.
3. Obmyśleć sposoby propagandy pielgrzymki do Wilna.

b) Dla zebrań plenarnych.

1. Przeprowadzić kwadrans religijny na temat „Maria współmożycielka narodu polskiego“.
2. Wziąć gremialny udział we wszystkich obchodach urzędowych z okazji święta „Cudu nad Wisłą“.
3. Zająć się pozyskiwaniem nowych członków K. S. M.

Pielgrzymka do Wilna.

Z przykrością musimy zmienić ponownie termin pielgrzymki do Wilna na 24—27 września. — Czynimy to dlatego, że podany termin przez biuro turystyczne we Lwowie, jest nieodpowiedni i nie ma zupełnie widoków, by pielgrzymka w tym terminie mogła dojść do skutku. — Wyjaśniamy również, że pierwszy termin podaliśmy

w porozumieniu z biurem turystycznym, które następnie z przyczyn od siebie niezależnych zmuszone było go zmienić.

Koszty udziału w pielgrzymce wyniosą: Kategoria I — 32 zł 50 gr od osoby. — Opłatą tą objęte są: podróż ze Lwowa do Wilna i spowrotem, karta uczestnictwa, dwudniowy pobyt w Wilnie z mieszkaniem i utrzymaniem, opłaty za zwiedzanie pamiątek Wilna, wycieczka statkiem do Werki i autobusami do Trok. — Uczestnicy chcący korzystać z noclegów jednostkowych dopłacają do podanej kwoty 2—5 zł. — Kategoria II — 24 zł 30 gr (bez utrzymania i mieszkania). — Kategoria III — 19 zł 30 gr — obejmuje tylko bilet kolejowy III kl. i kartę uczestnictwa.

Wszyscy uczestnicy dojeżdżający do pociągu lwowskiego uzyskują 50 % zniżki kolejowej w obie strony, o ile miejscowość, z której dojeżdżają jest oddalona najmniej 30 km. — a najwyżej 150 km. od Lwowa. — Zgłoszenia na pielgrzymkę przyjmować będzie biuro Katolickiego Stowarzyszenia Mężów we Lwowie, ul. Łozińskiego 6, tel. 297—55, PKO. 506—347 na warunkach podanych w „Głosie A. K.” na maj (z uwzględnieniem podanych powyżej zmian) do dnia 10 września.

Kronika.

Wizytacje Oddziałów: w Dawidowie, Chlebowicach W., Glinianach, Wolczatyczach, Hanaczowie przeprowadził zast. sekr. gen. WP. P. Trojnar. W Brzuchowicach p. prezes Lange, w Podhajcach i Białokrynicy p. W. Maślanka. Dn. 1. V. p. Prezes Nowakowski wygłosił referat: „Cele i zadania w Akcji Katol. w Polsce” oraz założył Oddział KSM. w Rohatynie.

P. Prezes Nowakowski i Ks. Sekretarz Generalny K. Gumol, reprezentowali KSM. na kanonizacji św. Andrzeja Boboli w Rzymie, ponadto Ks. Sekr. Gen. K. Gumol w międzynarodowym Kongresie Eucharystycznym w Budapeszcie. — Dnia 26. V. staraniem Sodalicji Panów i KSM. odbyła się pielgrzymka do Żółkwi połączona z referatem p. Wizytatora Lewickiego „O Katolickim wychowaniu na tle encykliki papieskiej”.

Dnia 3. VI. Ks. Sekr. Gen. K. Gumol brał udział w konferencji porozumiewawczej A. I. A. K. we Lwowie.

Nowy Oddział powstał w Wolicy i Podwołoczyskach.

Sprawozdanie K. S. Mężów za r. 1937. (C. d.)

Praca w Oddziałach.

W dniu 31 grudnia 1937 r. Stowarzyszenie nasze liczyło 187 Oddziałów z 7200 członków, z tego wiejskich 135, miejskich 52. — W roku zatem sprawozdawczym powstało 36 Oddziałów, ilość zaś członków wzrosła o 1573. — Zaznaczyć przytem należy, że w roku sprawozdawczym wielka ilość członków nieczynnych została skreślona. Ponadto Stowarzyszenie miało w dniu 31 grudnia 1937 303 kandydatów. Z podanej zaś liczby członków (7300) członków zwyczajnych było 6527, nadzwyczajnych i wspierających 673. O ile chodzi o zawody członków to przedstawiały się one następująco:

rolników 3830, rzemieślników 723, robotników 457, kupców 16, urzędników 461, zawodów wolnych 280, nauczycieli 78, bezrobotnych 230, innych zawodów 421, emerytów 614. — Przeciętnie liczył każdy Oddział 38 członków. Zastępów istniało 26, sekcji 58, z tego najwięcej charytatywnych.

Oddziały mieszczą się w domach parafialnych, mały procent bozaledwie 12 % Oddziałów posiada własne świetlice, inne odbywają swe zebrania w domach ludowych, w salach szkolnych, lub kancelariach parafialnych.

Wszystkie Oddziały odbywają zasadniczo zebrania co miesiąc: zebrań plenarnych było w roku sprawozdawczym 1681, posiedzeń kierownictw 824. Wynika z tego, że nie wszystkie Oddziały odbywały zawsze posiedzenia kierownictw przed zebraniem plenarnym. Zebrań towarzyskich było 35, widocznie ten dział nie znalazł jeszcze wielkiego zastosowania. Stosunkowo lepiej niż w roku sprawozdawczym 1936 przedstawia się stan nadesłanych sprawozdań. Do dnia dzisiejszego otrzymaliśmy na 187 Oddziałów 147 sprawozdań, a więc prawie 80 % ogólnej liczby. Zebrania ogólne odbywały się zasadniczo w niedzielę, mały stosunkowo procent Oddziałów odbywa je w dni powszednie. Zasadniczo w Oddziałach wiejskich odbywają się zebrania w niedziele, miejskich w dni powszednie. Sztandary posiada jedynie Stowarzyszenie i dwa Oddziały, przepisową księgowość 106 Oddziałów organ. „Na wyżyny“ prenumeruje 101 Oddziałów, Głos Akcji Katolickiej 103 Oddziałów. Na ostatnim zjeździe delegowanych w Kochawinie reprezentowanych było 123 Oddziałów.

W dziale ideowo-programowym praca przedstawiała się następująco: wspólnych Komunii św. było 361, wspólnych nabożeństw 461, kwadransów ewangelicznych 830, katechizmowych 192. Rekolekcje zamknięte odprawiło 152 członków, wspólnych intronizacji było 32, referatów na temat hasła Episkopatu 1340, gospodarczych 164, okolicznościowych przemówień 214, referatów z innych dziedzin 137. Oddziały we własnym zakresie nie organizowały żadnych kursów, poza tym, że niektóre zajęły się wygłaszaniem wykładów dla szerszych rzesz katolików na temat hasła Episkopatu (4 % Oddziałów).

W pracy apostołskiej uczynili członkowie wielki krok naprzód, 186 pracuje w chrześcijańskich związkach zawodowych, 586 w samorządach miejskich i wiejskich, 624 w opiece pozaszkolnej, 1024 w kółkach rolniczych, tyleż w innych instytucjach gospodarczych.

Bardzo wielki procent członków zwłaszcza po miastach pracuje w bezprocentowych kasach pożyczkowych. Wielu członków spełnia najrozmaitsze zadania z działalności religijnej, z inicjatywy szeregu członków K. S. M. przystąpiono do budowy nowych kaplic, lub wykonano bardzo ważne zadania około pomnożenia chwały Bożej w parafii. Oddziały nasze bardzo chętnie brały udział we wszelkich uroczystościach religijnych, narodowych i państwowych, 70 % urządzi-

ło obchody z okazji święta patronalnego i dzień ofiary dla Stowarzyszenia. Ponadto urządzono z inicjatywy K. S. M. 39 innych akademii. Stwierdzić należy, że jakkolwiek praca Oddziałów wiele jeszcze pozostawia do życzenia, to jednak każdy rok przynosi zmianę na lepsze.

Finanse Stowarzyszenia.

Rok sprawozdawczy zamknięty został saldem dodatnim, jakkolwiek wydatki w tym roku były olbrzymie. Ten pomyślny wynik gospodarki zawdzięcza się wielkiej energii Zarządu w ściąganiu należności i oszczędnej gospodarce, a także coraz większemu zrozumieniu Oddziałów o konieczności płacenia składek do centrali. Składki do Stowarzyszenia były ryczałtowe, płatne kwartalnie. Kategorij składek było pięć: 2 zł, 3 zł, 5 zł, 8 zł, 15 zł, zależnie od warunków przewidzianych uchwałą Zjazdu Delegowanych dla każdego Oddziału. — W roku sprawozdawczym zapłaciło składki do centrali we Lwowie 73 % Oddziałów, z dnia ofiary nadeszło 67 % Oddziałów. Zwolnionych Oddziałów w całości lub częściowo było 17. W wielu wypadkach ma się jednak do czynienia nie z ubóstwem Oddziałów lecz po prostu z lekceważeniem sobie obowiązków.

Bilans za rok 1937 przedstawia się następująco. Obrót przedstawiał się w sumie 49.722 zł 93 gr z tego przez kasę gotówką przeszło 31.884 zł, przez PKO. 14.858 zł 49 gr. Czysty zatem przychód po odtrąceniu sum przelewowych wynosi 9874 zł 89 gr (9642 zł 71 gr), rozchód zaś 9455 zł 55 gr (9607 zł 67 gr). Wynika z tego, że budżet preliminarzowy na rok 1937 wykazał nadwyżkę po stronie przychodów, 232 zł 18 gr po stronie rozchodów 112 zł 12 gr.

Aktywa:

Gotówka w kasie	378.34	
P. K. O.	72 37	450.71 zł
Składnica		268 36 „
Dłużnicy:		
Z tytułu zaleg. Składek	499.50 zł	
„ „ D. Ofiary	178. — „	
„ „ mater. Składnicowy	166.85 „	
„ Wotum Jasnogórskie	31.78 „	
		876.13 zł
Ruchomości:	1.320.90 zł	
10% amortyzacji	32.09 „	1.188.81 zł
		<u>2.784.01 zł</u>

Pasywa:

Pożyczki:	
Kuria Metropolitalna	337.70 zł
Wierzyciele z tytułu należ. za materiał	150.— "
Fundusz Bud. Kościołów i Kaplic	12.58 "
Biblioteka Religijna	16.— "
Zysk	2,267.73 "
	<u>2,784.01 zł</u>

W szczególności przychody przedstawiały się następująco:

Składki przyniosły	1.377.54	zamiast	1.500.—	zł.
Składnica	1.531.98	"	1.800.—	"
Datek Księży	1.665.14	"	1.800.—	"
Subwencje świeckich	502.75	"	500.—	"
Dzień Ofiary	1.058.55	"	800.—	"
Nieprzewidziane	3.783.93	"	2.600.—	"
Dłużnicy			400.—	"
Saldo kasowe z r. 1936			242.71	"
	9.874.89	zamiast	9.642.71	zł.

Rozchody:

Składnica	1.259.79	zamiast	1.500.—	zł.
Administracja	2.574.08	"	2.280.—	"
Organizacja	2.364.33	"	2.340.—	"
Portoria	414.66	"	650.—	"
Ruchomości	1.320.90	"	1.000.—	"
Spłata długów	637.67	"	1.137.67	"
Różne	924.12	"	700.—	"
	9.495.55	zamiast	9.607.67	zł.

Z zestawień powyższych wynika jasno, że preliminarz budżetowy na rok 1937 był bardzo dokładnie obliczony, Zarząd zaś przez zorganizowanie rozmaitych imprez zdołał zrealizować najtrudniejszą pozycję nieprzewidziane tak, że powstała nadwyżka budżetowa, która gdy się uwzględni zaległość Oddziałów przedstawia się faktycznie po odtrąceniu passywów 810 zł 56 gr. — Jak zaś oszczędnym był Zarząd w wydatkowaniu świadczy fakt, że mimo wzrostu nieprzewidzianych wpływów Zarząd nie tylko, że nie przekroczył preleminowanych wydatków, lecz nawet zmniejszył o 112 zł 12 gr. — Oby tylko Oddziały zalegające z należnościami zechciały jak najrychlej wyrównać swe zaległości.

Finanse Oddziałów.

Finanse Oddziałów przedstawiały się dość skromnie, jakkolwiek każdy rok wykazuje i pod tym względem znaczny postęp. — Prawie 70 % Oddziałów w roku sprawozdawczym posiadało preliminarze budżetowe, w tyluż mniej więcej Oddziałach ściągano od członków składki. — Wysokość składek wahała się od 5 do 50 gr, Oddziałów płacących składkę 50 gr było 7, 30 gr — 12, 25 — 15, 20 gr — 30 — reszta 10 gr lub 5 gr. Prawie 50 % Oddziałów poza Dniem Ofia-

ry urządziło specjalne imprezy obchodowe. — Przychody i rozchody w roku sprawozdawczym przedstawiały się następująco:

Przychody:	9.923 zł	74 gr
Rozchody:	9.076 zł	64 gr
Saldo:	— 847 zł	10 gr

przeciętnie na każdy Oddział wypadło na przychody i rozchody 56 zł. Oczywiście, że jest to suma minimalna, lecz już sam fakt budżetowania świadczy o systematycznej i celowej pracy Oddziałów. Z dochodów swych wiele Oddziałów poświęciło pewne kwoty na KSMm i miłosierdzie. W ten sposób mniej więcej przedstawia się działalność Stowarzyszenia w roku 1937. Nie jest ona zbyt może obfitująca w pomyślne wyniki, w każdym razie świadczy o pewnym postępie naszej organizacji. Miejmy nadzieję, że każdy rok przyniesie nam zmiany na lepsze, że wzrastać będziemy nie tylko w wyż co do liczby lecz w głąb co do jakości i doskonałości dokonanych zadań.

Każdy członek Kat. St. Mężów czyta i prenumeruje

„PRZEBOJEM“

popularne czasopismo dla Oddziałów K. S. Mężów.

Prenumerata roczna pojedynczego numeru 1— zł.

Przy zamówieniu od 10 egz. pod jednym adresem, prenumerata wynosi — 50 gr. za 1 egz. rocznie. Prenumeratę zamawiać na-

ależy bezpośrednio pod adresem: Warszawa, Podwale 4.

Pocztowe konto rozrachunkowe Nr. 232 Warszawa I.

Katolickie Stowarzyszenie Kobiet

LWÓW, ul. Fredry 3, I p. ~ Telef. 251-66 ~ PKO nr. 505-572

Pielgrzymka do Częstochowy.

W dniach 10 do 12 czerwca odbyła się pielgrzymka do Częstochowy Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet Arch. Lwowskiej. Udział w niej wzięły członkinie naszych Oddziałów tak lwowskich jak i poza lwowskich. Przyłączyło się do tej pielgrzymki 56 kobiet z diecezji przemyskiej. Ogółem pielgrzymka liczyła ponad 700 osób.

Wyjechałyśmy ze Lwowa w piątek 10 czerwca po południu. Do Częstochowy przyjechałyśmy w sobotę o 4 rano. Po zajęciu miejsc na kwaterach udaliśmy się do kościoła Jasnogórskiego, gdzie wzięłyśmy udział we Mszy św. i Komunii św. — Następnie mniej zmęczone uczestniczki pielgrzymki zwiedziły kościół św. Barbary wraz z cudownym źródłem oraz skarbiec klasztoru jasnogórskiego. O godz. pół do 12 uczestniczyłyśmy po raz drugi we Mszy św., którą odprawił przed cudownym obrazem Matki Boskiej Ks. Andrzej Gromadzki Sekretarz Instytutu A. K. ze Lwowa. — Po południu odprawiono Drogę Krzyżową, po czym odbyły się nieszpory.

W niedzielę już o godz. 4 rano zebrała się pielgrzymka lwowska na Jasnej Górze. Po wspólnej Mszy św. udałyśmy się pochodem na dworzec. Około godz. 10 rano przybyłyśmy do Krakowa, który w tym dniu gościł u siebie relikwie św. Andrzeja Boboli, wystawione na widok publiczny w kościele OO. Jezuitów. Równocześnie odbywała się w tym dniu w Krakowie druga uroczystość mianowicie hołd kobiet katoliczek z całej Polski królowej Jadwidze.

Część naszej pielgrzymki po wyjściu z dworca udała się z przewodnikiem na zwiedzanie Krakowa, większość zaś po ustawieniu się czwórkami przemaszerowała na ul. Grodzką, gdzie połączono się z delegacjami kobiet innych diecezji. Po ustawieniu ogólnego pochodu nastąpił przemarsz na Wawel. Grupa lwowska najliczniejsza po krakowskiej budziła ogólny podziw i sympatię. Na dziedzińcu wawelskim odbyła się akademicka ku czci królowej Jadwigi, po czym kilka tysięcy kobiet przedefilowało przed grobem królowej Jadwigi w katedrze wawelskiej. Pomimo ogromnego zmęczenia większość naszych członkiń wytrwale brała udział w tych uroczystościach za co składamy im szczerze podziękowania i wyrazy uznania za tyle dobrej woli i wyrobienia organizacyjnego.

Po uroczystościach ku czci królowej Jadwigi zwiedzałyśmy katedrę wawelską, skarbiec, groby królewskie i wieżę ze sławnym dzwonem Zygmunta.

Przy relikwiach św. Andrzeja Boboli był tak wielki ścisk, że niestety nie wszystkim członkiniom udało się przedostać do kościoła OO. Jezuitów i oddać hołd szczątkom świętego Męczennika.

Do Lwowa odjechałyśmy o 11 wieczór.

Niestety musimy stwierdzić, że ze strony kolei miałyśmy bardzo wiele trudności: karty kontrolne dostarczono nam dopiero na trzy dni przed wyjazdem, niektóre więc z tych nie doszły na czas do rąk uczestniczek pielgrzymki, co naraziło nas na duże straty. Niektóre stacje wyjazdowe nie chciały udzielać zniżek do Lwowa, inne nie osteplowały kart kontrolnych, co znowu naraziło uczestniczki na duże trudności przy uzyskaniu zniżki w drodze powrotnej. Nie powiadomiono również Referatu Turystycznego w Krakowie o naszym przyjeździe, nie dostarczono obiecanych przewodników itd. Tym bardziej więc jesteśmy wdzięczne uczestniczkom pielgrzymki, że swoim spokojem i cierpliwością ułatwiały pracę komitetowi pielgrzymki.

W końcu informujemy, że zebrana w pociągu kwotę zł 134,12 ofiarowałyśmy na Mszę św. i światło do kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej.

Dzień ofiary dla K. S. K.

Co roku Stowarzyszenie nasze organizuje Dzień Ofiary — dzień wspólnej modlitwy na intencję naszej pracy w Archidiecezji. Prócz modlitwy urządzą Oddziały w tym dniu odpowiednią imprezę dochodową na rzecz Stowarzyszenia. W roku obecnym Dzień Ofiary odbędzie się w jesieni, termin ustalimy później. Obecnie jednak prosimy, by Oddziały nie czekając na ten dzień zorganizowały odpowiednią imprezę i dochód z niej przysłały do Stowarzyszenia (np. festyn, loteria, zbiórka do puszek przed kościołem, przedstawienie itd.). Każdy najmniejszy datek Oddziału umożliwi centrali odwiedzanie Oddziałów, organizowanie kursów, rekolekcji, wysyłanie okólników itp. co chwilowo wskutek braku pieniędzy musimy jak najbardziej ograniczyć.

Poza już wymienionymi Oddziałami w lutowym numerze „Głosu“ w dalszym ciągu ofiary nadesłały: Lewandówka 5 zł, Zaleszczyki 8.50, p. Antoszkowa — Kurzany 3. Lwów par. św. Mikołaja 12.65, par. św. Anny 10.40, par. św. Elżbiety 25.

Nowe Oddziały.

Budzanów prezeska Zofia Korczyńska zgł. do star. 2/VI l. dz. 671/38.

Batorówka prezeska Maria Węglowska zgł. do star. 2/VI l. dz. 678/38.

Kopyczyńce prezeska Maria Orłowska zgł. do star. 9/VI l. dz. 712/38.

Pokwitowania wkładek.

Przypominamy, że wkładka do Stowarzyszenia wynosi 10 % ogólnej sumy wkładek zebranej w Oddziale przez skarbniczkę. — Wkładkę można odsyłać w znaczkach pocztowych.

Lwów par. św. Antoniego 26,74, Kołomyja 10,50, Rawa Ruska 3,75, Sokal 3,50, Sołotwina 8,55, Lwów par. św. Elżbiety 20.

S p r a w o z d a n i e

Sekcji Okręgu Lwowskiego Katolickiego Stowarz. Kobiet „Opieka nad opuszczoną młodzieżą“

za rok 1937/38 — t. j. od 1. IV. 1937 r. do 31. III. 1938.

Grono kobiet zgrupowanych w Oddziale Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet przy parafii św. Mikołaja powołało do życia Herbaciarnię dla najuboższej młodzieży, pragnąc zanieść Ducha Chrystusowego, Ducha Miłości tym, którzy dotkliwie głód tej miłości odczuwają, młodzieży bezdomnej i opuszczonej — dzieciom ulicy.

Celem naszym było wydarcie tych biednych, rzuconych na pastwę bezrobocia i głodu spod zgubnego wpływu ulicy, a przez okazanie im macierzyńskiej troskliwości i zaufania wydobyć z nich i uratować to wszystko, co dobrego i szlachetnego na dnie ich dusz drzemie.

Wniosłyśmy do tej trudnej pracy nieumiejętność obok najgorętszego pragnienia służenia tym najbiedniejszym i wyrównania im krzywdy społecznej chociażby w najmniejszej mierze.

Rozumiejąc doniosłość rozpoczętego dzieła, oddałyśmy je w szczególną opiekę Duchowi św. i Jemu wyłącznie wszelkie wyniki tej pracy zawdzięczamy.

Jak wyglądała praca w Sekcji ostatnim roku podajemy w niniejszym sprawozdaniu.

I. ORGANIZACJA SEKCJI.

1. Skład Kierownictwa: kierowniczką Jadwiga Srokowska, zast. p. Zofia Wolska, sekretarka p. Zofia Kruszyńska, zastępca p. Mgr. Eustachy Żukowski, skarbniczka p. Janina Klimowiczówna.

2. Członkowie Sekcji: 20 delegatek z 13 Oddziałów Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet, Delegat Okr. Lwów KSM. oraz Komitet schroniskowy, w skład którego wchodzi: Ks. Dziekan Kazimierz Dziurzyński, Ks. Prałat Dr Franciszek Janicki, Ks. dr Jan Ciemiński, Prof. Bolesław Czuruk, Dr Józef Schmidt i p. Radca Żegiestowski.

3. Sekcja odbyła 12 zebrań, na jednym z nich Ks. M. Rękas wygłosił referat o pracy społecznej.

4. Dyżury Kierownictwa odbywały się każdego piątku w lokalu przy ul. Fredry 3.

5. Wysłano 204 pism, przyjęto 9.

6. Sekcja prowadziła następujące książki: 1) księgę kasową, 2) księgę odbiorców bloczków, 3) księgę kontrolną bloczków, 4) protokoły zebrań, 5) dziennik korespondencji.

7. Szkontrum ksiąg przeprowadziła Komisja Rewizyjna Okręgu Lwowskiego K. S. K.

II. SPRAWOZDANIE Z CZYNNOŚCI.

1. Herbaciarnia.

a) Organizacja Sekcji.

1. Skład Kierownictwa:

Kierowniczka: Klementyna Klimkiewiczowa. Zast. Kierown.: Jadwiga Srokowska. Sekretarka: Maria Orzechowska. Skarbniczka: Maria Ulatowska. Zast. Skarbn.: Maria Orzechowska.

2. Sekcja miała w okresie sprawozdawczym 74 członków zwy-
czajnych. Wpłacali oni wkładki w dowolnej wysokości, w łącznej
kwocie około 50 zł. miesięcznie. 15 członków pracowało w Her-
baciarni, jako członkowie czynni.

Opiekunem duchownym Herbaciarni był Przew. Ks. Kan. Dr
Gerard Szmyd.

3. Sekcja odbyła 28 zebrań, prócz tego zdawała sprawę z czyn-
ności na każdym zebraniu Okręgu Lwowskiego K. S. K. i w par.
św. Mikołaja.

4. Zarząd prowadził następujące książki: a) kasową — kasa
pobierze, kasa wypłaci i księgę kasową (strazza), b) protokół ze-
brań, c) protokół czyli dziennik Herbaciarni, d) księgę członkowską,
e) spis chłopców, f) księgę darów w naturze, g) dziennik kores-
pondencji.

b) Sprawozdanie z czynności.

W okresie zimowym od 1.XII 1937 r. do 31.III 1938 r. pro-
wadziła Sekcja w lokalu „Kuchni“ Katolickiego Stowarzyszenia
Kobiet przy ul. Wronowskich 2 Herbaciarnię dla bezdomnych
chłopców z ulicy. Herbaciarnię tę przez 2 poprzednie lata prowadził
samodzielnie Oddział przy par. św. Mikołaja, a w roku bieżącym
skutkiem przeniesienia Herbaciarni do innej parafii, przejęła Kierow-
nictwo Sekcja Okręgu Lwowskiego „Opieka nad opuszczoną mło-
dzieżą“. Od chwili przeniesienia Herbaciarni do innego lokalu (w pa-
rafii św. Marii Magdaleny) objęły pracę w Herbaciarni prócz Od-
działu św. Mikołaja Oddziały: św. Anny, św. Marcina, panie i pa-
nowie z Oddziału św. Elżbiety i panowie z Oddziału św. Marii
Magdaleny.

Herbaciarnia czynna była w dni powszednie od godz. 8 rano
do 11.45, a od połowy stycznia również w niedziele i święta.

W grudniu korzystało z Herbaciarni przeciętnie 30 bezdom-
nych, w styczniu i lutym 50, a w marcu 40 — w wieku od 14 do
30 roku.

Bezdomni ci dostawali dwurazowe ciepłe pożywienie. Na I.
śniadanie $3/8$ l. kawy słodkiej z mlekiem pełnym z 20 dkg. chleba,

na II. śniadanie to samo z dodatkiem tłuszczu do chleba. Prócz tego urządzono uczestnikom Herbaciarni Wigilię sutą, ostatki karnawałowe, obfite śniadanie z okazji zakończenia rekolekcji i „Święcone“.

Obdarzono chłopców odzieżą, obuwiem i bielizną. Rozdano 12 ubrań całych, 15 marynarek, 5 płaszczy, 17 par spodni, 67 koższul, 34 par dolnej bielizny, 30 par skarpetek, 5 sweterów, 14 chusteczek, 33 p. bucików, 3 p. kaloszy, 4 p. rękawiczek, 3 kapeluszy, 3 berety, 3 kaszkiety, 17 mszalików, 3 kamizelki, 300 papierosów, 4 p. szelek, 5 kołnierzy, 2 p. kamaszy, 9 krawatów, 7 szalików, 1 nausznice, ponad 10 kg. skóry na podeszwy, kilkadziesiąt zeszytów, 42 ołówków, 37 notesów. Prócz tego jednemu z nich, w związku z zawarciem przez niego małżeństwa, dano 16 zł w wiktuałach, dla dziecka zaś wyprawkę, składającą się z 1 poduszki długiej, 2 poszewek, 1 ręcznika, 12 kaftaniczków, 15 pieluszek, 3 bandaży, 2 prześcieradeł, 1 wanienki, 1 powijaka, 1 wyspu na poduszkę, 2 ceratek i 4 czepków; prócz tego urządzenie dla domu tj. 1 tapczan, 2 krzesła, 1 koldrę, 1 poduszkę, 1 jasek, 3 prześcieradła, 2 poszewki, 2 jaśki, talerze, widelce, noże, łyżki i garnki.

W miarę możliwości potrzebującym realizowano recepty lekarskie, a codziennie prawie wydawano lekarstwa z apteczki podręcznej. Wielką pomoc w tym względzie zawdzięczamy Ks. Kanonikowi Michałowi Rękasowi, a Radio Chorych zna niejednego naszego chłopaka.

c) Zajęcia w Herbaciarni.

a) Staraliśmy się zająć uczestników Herbaciarni pracą ręczną: robili ozdoby na drzewko, szopki, ramki wycinane krzywką, malowali i oprawiali książki.

Kupiło się warsztat szewski, a jeden z prebendaruszy naprawiał wszystkim obuwiu. Na te naprawy wyszło z górą 10 kg. skóry, którą ofiarował jeden z członków.

Kupiono maszynki do golenia i strzyżenia, do użytku prebendaruszy.

b) Prócz tych zajęć uczyło się chłopców pisania i czytania (było 15 analfabetów), — historii, religii i śpiewu. Ks. Kapelan Michał Rękas pozwolił chłopcom śpiewać na chórze w kościele św. Łazarza, co oni kontynuują do dnia dzisiejszego w niedziele i święta, mimo zamknięcia Herbaciarni. Toteż pomimo zamknięcia Herbaciarni dostają co niedzieli przed Mszą św. śniadanie. W okresie W. Postu mieli 3-dniowe rekolekcje, zakończone wspólną Mszą św. i Komunią św. 11 uczestników. Jednego przygotowano do przyjęcia Chrztu św., który przyjął on w Kościele św. Anny.

Uczestnicy korzystali z naszej podręcznej biblioteczki, w której mamy około 80 książek zebranych z ofiar i kilka roczników tygodnika ilustrowanego, prócz tego mieli codziennie świeże gazety ofiarowywane przez członków Sekcji.

Część chłopaków brała udział w pisaniu ankiet na różne tematy. Wśród otrzymanych odpowiedzi niektóre świadczą o inteligencji i spostrzegawczości, trafnym sądzie i głębokim ujęciu kwestyj społecznych i życiowych.

Stwierdzić należy, że jakkolwiek element tegoroczny gości herbaciarnianych w porównaniu do lat poprzednich przeważnie bardzo silnie zaawansowany był w komunizm, to jednak 4 miesiące pracy i opieki nad nimi, dały nadspodziewanie dobre wyniki.

Na uproszenie błogosławieństwa w pracy, odprawili członkowie Sekcji nowennę do Ducha Świętego, Któremu praca nasza od początku jest oddana.

Dnia 16.IV 1938 r. po uroczystym „Święconem“, w którym brało udział 62 uczestników Herbaciarni, wśród nastroju prawdziwie rodzinnego, pożegnaliśmy z żalem i wzruszeniem naszych kochanych chłopców, z których każdy dostał na pamiątkę fotografię wspólną, wykonaną łaskawie przez jedną z członkiń Sekcji.

Pożegnalne zebranie „Herbaciarni“.

Od początku prowadzenia Herbaciarni czyniła Sekcja usilne starania o pracę dla bezrobotnych, lecz z małym rezultatem, bo tylko 5 otrzymało pracę w firmie „Bakum“.

Po wielu dalszych staraniach zdołała Sekcja „Opieki nad opuszczoną młodzieżą“ wciągnąć 87 chłopaków bezrobotnych na listę pracowników magistrackich i jest nadzieja, że w najbliższych dniach pracę otrzymają.

Przedstawiłyśmy szarą codzienną pracę Sekcji, która chociaż w ciężkich prowadzona warunkach (wszystko odbywało się w jednej

izbie), jednak za Bożą pomocą dała też pewne moralne rezultaty, najcenniejszym z nich jest zaufanie, z jakim się do nas odnoszą ci nasi chłopcy, przywiązanie i wdzięczność za opiekę, którą im dało katolickie społeczeństwo polskiego kresowego miasta Lwowa. O tę opiekę proszą w dalszym ciągu, toteż chociaż Herbaciarńia zamknięta, zawsze znajdują u nas radę, czy pomoc.

Spełniając wreszcie nasz najmiłszy obowiązek wyrażamy najgorętszą wdzięczność Przew. Ks. Kanonikowi Dr Szmydowi za Jego tak bardzo serdeczną prawdziwie ojcowską opiekę, jaką otaczał naszą biedną, często zbłąkaną gromadkę.

Również najserdeczniej dziękujemy Ks. Kapelanowi Rękasowi i Ks. Sekretarzowi Fedorowiczowi za Ich stałą pomoc moralną i materialną.

Tu podziękować należy również wszystkim naszym dobroczyńcom — członkom, paniom i panom za gorliwą współpracę i pomoc w wykonaniu ciężkiego zadania, jakie Sekcja wzięła na siebie.

d) Sprawozdanie kasowe Herbaciarni.

Herbaciarnia dysponowała w okresie sprawozdawczym sumą przychodów w kwocie: zł 1.179.23
na którą złożyły się:

Saldo z roku 1936/37	zł. 413.62
% z końcem roku 1937	" 8.43
wkładki członków	" 214.45
datki	" 502.73
„Pomoc Zimowa“ w gotówce	" 40.—
razem jak wyżej w gotówce	zł. 1.179.23

oraz w naturze: 50 kg kawy
498 bochenków chleba.

Ze sumy tej wydatkowano w gotówce na potrzeby Herbaciarni zł 1.068.12

na którą złożyły się:

wikt	zł 599.46
inwentarz	" 26.18
administracja	" 38.30
szewstwo, introlig.	" 29.73
odzież i buciki	" 115.90
lekarstwa	" 26.39
usługa	" 82.20
zapomogi	" 35.85
upominki	" 24.10
fryzjer	" 18.60
gry i zabawy	" 16.46
desynfekcja	" 7.18
naprawy	" 6.85
różne	" 40.92

razem jak wyżej zł 1.068.12

Pozostała zatem kwota

zł 111.11

z której ulokowano na książeczkę wkładowej M. K. K. O. we Lwowie Nr 444.925 kwotę 108.37 zł, zaś w kasie podręcznej pozostawiono w gotówce kwotę 2.74 zł.

Na podstawie uchwały, zapadłej w dniu 11.V 1936 r. Członkowie Sekcji Herbaciarni przy parafii św. Mikołaja, stali się równocześnie członkami Towarzystwa Budowy Schroniska.

Stało się to w ten sposób, że wkładki członkowskie przez okres prowadzenia Herbaciarni szły na potrzeby Herbaciarni, zaś po jej zamknięciu przechodziły do kasy schroniskowej na książeczkę M. K. K. O. 465.251.

W dniu 3. października 1936 r. w sali parafialnej św. Mikołaja, w obecności około 50 osób (członków, gości i delegata VII Wydziału Opieki Społecznej p. Wolińskiego odbyło się roczne zebranie sprawozdawcze Herbaciarni.

Na zebraniu tym wybrano Komitet, który miał dążyć do zrealizowania schroniska dla bezdomnych.

W skład tego Komitetu weszli: Ks. Prof. Dr Jan Ciemniwski, Ks. Prałat Kazimierz Dziurzyński — dziekan, Ks. Prałat Dr Franciszek Janicki, Prof. Bolesław Czuruk, Dr Józef Schmidt, Jadwiga Srokowska i Radca Żegiestowski.

Wreszcie w dniu 20.X 1936 r. powstała przy Okręgu Lwowskim Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet Sekcja „Opieki nad opuszczoną młodzieżą“, której celem jest powołanie do życia schroniska dla bezdomnych, wobec tego członkowie Komitetu stali się członkami tej Sekcji.

Reasumując powyższe fakty stwierdzamy, że Sekcja „Opieki“ wyłoniła się z pracy w Herbaciarni.

Ponieważ w bieżącym roku pracowały w Herbaciarni członkinie i członkowie 5-ciu Oddziałów lwowskich, dlatego Prezeska Oddziału parafii św. Mikołaja p. Wiedeniowa wraz z Zarządem oddały Herbaciarnię formalnie Sekcji Okręgu Lwowskiego „Opieka nad opuszczoną młodzieżą“.

Od tej chwili Herbaciarnia jako jeden odłamek pracy Sekcji „Opieki nad opuszczoną młodzieżą“ nie należała do jednej parafii, ale do wszystkich Oddziałów Lwowskich.

2. Akcja schroniskowa.

Dalszym etapem pracy Sekcji „Opieki nad opuszczoną młodzieżą“, było dążenie do stworzenia schroniska dla nich.

Usiłowania Sekcji ograniczyły się jedynie do szukania dróg i środków dla zrealizowania tego celu.

a) Przede wszystkim starałyśmy się o lokal. W tym celu interweniowałyśmy w Województwie, w Zarządzie Miejskim u p. Wiceprezydenta Irzyka, w II. Wydziale Zarządu Miejskiego, zaznajomiłyśmy z naszymi dążeniami kilku Panów z Rady Miejskiej, ale niestety wszystko bez skutku.

W braku stałego lokalu pragnęła Sekcja rozpocząć pracę choćby w baraku i nawet na ten cel Towarzystwo św. Stanisława Kostki było skłonne oddać nam w dzierżawę parcelę przy ul. Łyczakowskiej, jednak szereg naszych ponownych interwencji w Województwie, Zarządzie Miejskim i II. Wydziale nie odniósł znów pożądanego skutku, gdyż ofiarowywanych nam przez II. Wydział Zarządu Miejskiego 4 kiosków, jako nie nadających się na schronisko, Sekcja przyjąć nie mogła.

Starania dalsze chociażby o podnajem jakiegoś odpowiedniego lokalu, spełzły na niczym.

b) Równolegle z wyszukiwaniem lokalu, starałyśmy się o jak najszerszą propagandę naszej idei dla zdobycia członków i środków pieniężnych.

W tym celu:

- 1) urządzono stałą zbiórkę błoczkową 10-groszową,
- 2) postarano się o 3 audycje radiowe (dwukrotnie z łaskawym współudziałem Ks. Kapelana Rękasa),
- 3) umieszczano w prasie kilkakrotnie odpowiednie artykuły o schronisku (Ks. Kapelana Rękasa i innych),
- 4) wydano, rozdano przed Kościołami i rozesłano pocztą 11 tysięcy odezw z deklaracjami i czekami,
- 5) Szukając stałych podstaw materialnych dla naszego przyszłego schroniska, postanowiono zorganizować zbiórkę odpadków i starczyń we Lwowie i całej archidiecezji i poczyniono w tym celu odpowiednie kroki. W tej mierze utrzymywała Sekcja stały kontakt ze Związkiem „Caritas“ za pośrednictwem Ks. Sekretarza Fedorowicza.

3. Opieka nad bezdomnymi uczniami.

Prócz tego Sekcja nasza opiekuje się Wiktorem Piotrowskim, 13-letnim opuszczonym uczniem 7 kl. powsz. szkoły św. Zofii, którego umieściła w Zakładzie OO. Michaelitów i opłaca za niego miesięcznie 15 zł.

4. Sekcja dążyła do zorganizowania pracodawców i zorganizowania katolickiego biura pośrednictwa pracy.

III. SPRAWOZDANIE KASOWE SEKCJI.

Przychód z saldem zeszłorocznym	4.368.60 zł
Rozchód	1.357.09 zł
Pozostała gotówka w kwocie	<u>3.011.51 zł</u>

ulożona jest na książeczkach wkładowych M. K. K. O. we Lwowie Nr. 465188, Nr. 465251, Nr. 481826 i Nr. 444925.

Wreszcie nadmienić należy, że w dniu 9 kwietnia 1938 r. odbyła posiedzenie Komisja Rewizyjna, złożona z p. Alojzy Czaporowskiej i p. prof. inż. Mariana Brulińskiego, która zbadała szczegółowo

księgi i akta oraz alegaty kasowe Sekcji. Na wniosek tej Komisji Walne Zgromadzenie Okręgu Lwowskiego Katolickiego Stowarzyszenia Kobiet, odbyte w dniu 26. kwietnia, 1938 r. udzieliło Zarządowi Sekcji absolutorium z rachunków i czynności za okres administracyjny 1937/38 r.

Kończąc to sprawozdanie, wyrażamy najgłębsze przekonanie, że praca Sekcji jest w całej pełni pracą apostołską, jest apostołstwem wśród małych, najbiedniejszych i najbardziej potrzebujących, bo młodzieży często wyrzuconej już poza nawias życia społecznego.

W imię miłości i sprawiedliwości społecznej zwracamy się do Wszystkich z gorącą prośbą o współudział w naszych dążeniach. Podajmy tym biedakom pomocną rękę, wesprzyjmy ich w usiłowaniach dźwigania się z nędzy, bezdomnego i tułaczego życia.

Już trzeci rok szukamy bez skutku lokalu dla schroniska i Herbaciarni; zwracamy się więc z gorącą prośbą o radę i pomoc materialną.

Ufamy w pomoc Bożą — i na niej wszystko budujemy, — ale prosimy ludzi dobrej woli, by zechcieli być chętnymi tej Bożej pomocy narzędziami.

We Lwowie, dnia 27. kwietnia, 1938 r.

Sekretarka:
Zofia Kruszyńska.

Kierowniczka Sekcji:
Jadwiga Srokowska.

K a ż d y O d d z i a ł K. S. K.

prenumeruje i czyta

s w o j e p i s m a o r g a n i z a c y j n e !

„Zjednoczenie“

„Głos Akcji Katolickiej”

i „Gazetę dla Kobiet”

O d e z w a

w sprawie Złotu-Pielgrzymki K. Z. M. M.

Druhowie!

Po całej Polsce rozeszło się wezwanie na złot-pielgrzymkę Katolickiego Związku Młodzieży Męskiej. Nad złotem objęli protektorat J. Em. Kardynał A. Kakowski i J. Em. ks. Kardynał Prymas Polski A. Hlond.

W dniach 17 i 18 września 1938 r. staniemy u stóp Jasnej Góry, by złożyć hołd Najświętszej Maryi Pannie i ślubować, że czynem apostołskim będziemy budowali Polskę Chrystusową.

Na Jasną Górę przybędziemy ze wszystkich stron Rzeczypospolitej. W ślubowaniu zjednoczy nas wspólny cel:

Budowanie Królestwa Bożego na ziemi, budowanie takiej Polski, w której zakwitnie miłość i rządzić będzie sprawiedliwość chrześcijańska.

Złot odbywa się w roku jubileuszowym naszej pracy. Mija bowiem 25 lat od chwili, gdy potężny dziś ruch polskiej katolickiej młodzieży pozaszkolnej ujęty został w szersze ramy organizacyjne.

Wiele trudności stanie przed nami. Trzeba je będzie zwalczyć mężnie, dając świadectwo tężyzny umysłu i woli. Albowiem 150.000 naszych członków to młodzież pozaszkolna, z trudem zarabiająca na życie, przeważnie uboga, często bezrobotna. Musimy się postarać, by każdy druż miał możliwość wyjazdu do Częstochowy na złot. Za-wczasu zbierajmy fundusze, oszczędzajmy, by także najuboższym członkom dopomóc do udziału w złocie.

Druhowie!

Coraz bliżej jesteśmy dnia naszej potężnej manifestacji u stóp Jasnej Góry.

Pamiętajmy

w dniach 17 i 18 września będzie na nas spoglądała cała Polska.

Niechaj Najświętsza Pani Jasnogórska, Królowa Polski, powita nas w wielkie dni wrześniowe bogatych w łaskę uświęcającą, pełnych apostołskiego zapału do budowania Polski Chrystusowej.

Złot-pielgrzymka to przegląd sił naszej organizacji.

Złot-pielgrzymka to wyraz wiernej służby Chrystusowi-Królowi w szeregach Akcji Katolickiej.

WSZYSTKO DLA ZLOTU!

WSZYSCY NA ZLOT!

Wezwaniu temu odpowie nasze potężne: **GOTÓW!**

Katolicki Związek Młodzieży Męskiej.

Podajemy odezwę naszego Związku. Odezwa ta winna być odczytana na plenarnym zebraniu Oddziału.

Zarząd K. S. M. M. ze swej strony wzywa wszystkie Oddziały naszej Archidiecezji do poczynienia starań, by w zlocie wzięło udział jak najwięcej naszych druhów.

Kierownictwa Oddziałów winny wyteżyc wszystkie swoje siły, by zebrać odpowiednie fundusze na pokrycie kosztów złotych.

Okres lata (lipiec i sierpień) należy wykorzystać do wszelkich przygotowań. Wiele Oddziałów sprawami tymi zajęło się bardzo żywo. A to: zorganizowano kasę oszczędności dla swych członków, opracowano program imprez dochodowych, i program przygotowania się samych druhów, jak ukończenie Pierwszej Książki, sprawienia sobie mundurka itp.

W ślady te winny pójść wszystkie Oddziały. Natychmiast zorganizować Parafialny Komitet Złotowy, opracować program imprez i je przeprowadzić, postarać się w Starostwie o pozwolenie na zbiórkę uliczną (podanie wolne jest od opłat stemplowych), zorganizować sprzedaż pocztówek i nalepek złotych, starać się o sprawienie dla wyjeżdżających mundurka organizacyjnego. (Mundur nie jest obowiązkowy). Nalepki w cenie 4 gr. kartka 5 gr. Sprzedawać je należy w cenie po 10 gr. Na żądanie możemy dostarczyć znaczki na zbiórkę uliczną 100 szt. 50 gr. Zamawiać w naszej składnicy.

Inne szczegóły odnoszące się do zlotu zostaną podane w okólniku.

Zgłoszeń do dnia dzisiejszego mamy około 750. Ostatni termin zgłaszania na zlot uczestników upływa z dniem 10.VIII br.

Druhowie!

Pamiętajcie o Zlociel...

Zjazd Delegowanych.

Dnia 24.IV br. odbył się Zjazd Delegowanych we Lwowie i zgromadził 158 delegowanych z 90 Oddziałów. Zjazd został poprzedzony odprawą prezesów, która się odbyła w dniu 23.IV. Na odprawie zostały omówione następujące sprawy: a) jak powinny pracować Kierownictwa, b) sprawy złotowe, c) dział przysposobienia rolniczego, w. f. i życie religijne.

Odprawę zakończono wspólnym święconem, w którym wzięli udział członkowie Zarządu i delegowani. Po mile spędzo-

nych chwilach w gronie bratniej atmosfery przy stołach i śpiewach pieśni kościelnych i organizacyjnych, wszyscy udali się do kościoła św. Elżbiety na adorację Przenajświętszego Sakramentu. Adorację przeprowadził Ks. kan. W. Matus Asystent KSMM. Wielu druhów przystąpiło do spowiedzi św.

W dniu Zjazdu Delegowanych została odprawiona Msza św. przez Ks. Mościńskiego M. Asystenta Oddziału w Monasterzyskach. Uczestnicy Zjazdu Mszę św. recytowali. W czasie Mszy św. odbyła się wspólna Komunia św. We Mszy św. wzięły udział Oddziały lwowskie ze sztandarami.

W oznaczonej godzinie Druh Prezes gen. K. Dzierżanowski rozpoczął modlitwą Zjazd Delegowanych, a następnie w swoim zagajeniu powitał przybyłych gości w osobach S. Langiego, Prezesa AIAK., Prezeski KSK. P. Widtowej, Prezesa KSM. p. Nowakowskiego i delegatkę KSMŻ. P. Janneli.

Do prezydium Zjazdu poprosił Druh prezes Ks. Dyr. Figurę, druhów Jana Pelca z Skałatu i Szczuckiego S. z Stanisławowa, a na sekretarzy druha Kaszyckiego Franciszka z Kosowa huc. i Nasadniuka ze Lwowa. Następnie Ks. Matus Asystent KSMM. przeprowadził kwadrans ewangeliczny.

W imieniu przedstawicieli A. K. powitał Zjazd Prezes AIAK. Po odczytaniu pism z życzeniami i Katolickiego Związku Młodzieży Męskiej, Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej z Poznania, Przemyśla i Łucka, Druh Mochnacki wygłosił referat na temat: „*Chrystus w życiu społecznym*“, który został wysłuchany z wielką uwagą, a wywody plelegenta zostały nagrodzone burzą oklasków.

Następnie sekretarz generalny omówił sprawozdanie drukowane KSMM za rok 1937 i zgłoszone wnioski. Wniosek Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium Zarządowi KSMM i podziękowania druhowi Szymanowskiemu za prowadzenie księgowości delegowani uchwalili przez aklamację.

Po przeprowadzeniu tego punktu delegowani podzielili się na trzy Komisje: 1) życia religijnego, 2) przysposobienia zawodowego i wychowania fizycznego, 3) Księża Asystentów.

W komisji życia religijnego przewodniczył Dh prof. Stanisław Hibl, referat wygłosił dh Jan Pelc z Skałatu, na przysposobieniu zawodowym przewodniczył Dh kap. Świeżawski, sekretarzował A. Reczuch z Sokolnik, referat wygłosił dh Weiss M. ze Lwowa, na w. f. przewodniczył dh Rayss, sekretarzował dh Haj, referował dh Brzozowski wszyscy ze Lwowa. Komisja Księża Asystentów obradowała pod przewodnictwem Ks. Matusa. Głos w dyskusjach nad wygłoszonymi referatami zabierało około 50 druhów. Na komisjach omówiono program prac w Oddziałach KSMM.

W czasie prac Komisji przybył na Zjazd J. E. Ks. Biskup Dr Eugeniusz Baziak witany owacyjnie przez zebranych druhów. W swoim przemówieniu J. E. Ks. Biskup zwracał uwagę delegowanym na ich pracę i zachęcał do wytrwania na tak

ważnych placówkach jakimi są Oddziały w poszczególnych parafiach. Udzieleniem Arcypasterskiego błogosławieństwa zakończył swoje przemówienie, życząc młodzieży w imieniu J. E. Ks. Arcypasterza i swoim wiele radości, zadowolenia w pracy.

Na Zjazd przybył również Ks. prałat Z. Hałuniewicz kanclerz Kurii, który naszymi pracami bardzo się interesuje.

Po zakończeniu prac Komisji odbyło się drugie plenarne zebranie Zjazdu, które uchwaliło program prac, preliminarz budżetowy, zgłoszone wnioski przez Oddziały na Zjazd oraz dokonano wyborów uzupełniających do Zarządu KSMM. Jako nowego członka wybrano p. Pelca, do Komisji rewizyjnej p. Jana Sochę i Jana Adamskiego.

Po odczytaniu protokołu Zjazdu Druh Prezes zamknął Zjazd podziękowaniem delegowanym za spełnienie swego obowiązku organizacyjnego i życzeniem, by praca w roku 1938 była owocniejszą. Modlitwą i hymnem „Hej do apelu“ zakończono Zjazd.

Uchwalone wnioski.

My młodzież katolicka, zebrana na Zjeździe Delegowanych KSMM ślubujemy i przyrzekamy uroczyście wprowadzać w życie katolickie zasady społeczne: miłości i sprawiedliwości.

W tym celu:

1. szerzyć słowem i czynem katolicką myśl społeczną,
2. zwalczać błędne doktryny społeczne a zwłaszcza komunizm, który walczy z Bogiem i religią, znosi własność prywatną, niszczy rodzinę i odbiera człowiekowi wolność,
3. dążyć do zorganizowania w Polsce chrześcijańskiego państwa na zasadzie zgodnej współpracy stanów,
4. dążyć do wpojenia w katolików idei solidarności społecznej i gospodarczej, potrzebnej do uniezależnienia ekonomicznego i do nadania właściwego kierunku gospodarce narodowej.

Zważywszy, że w myśl nauki Kościoła skuteczną reformę urządzeń społecznych wyprzedzić musi naprawa obyczajów — postanawiamy:

1. bronić wstępu niewierze i bezbożnictwu do domów rodzinnych i życia publicznego,
2. stoczyć zdecydowaną walkę z rozkładem obyczajów, szerzonym przez wolnomysłicielstwo,
3. przez gorliwą praktykę życia religijnego stać wiernie na straży zasad katolickich w polskim narodzie.

Hasłem naszym: *Chrystus musi panować w życiu społecznym!*

Następne wnioski odnosiły się do spraw Złotowych, przysposobienia zawodowego, wychowania fizycznego i spraw organizacyjnych. Wnioski te zostaną ogłoszone w okólniku KSMM.

W czasie Zjazdu Druh Prezes rozdał nagrody za ankietę antyalkoholową i za zawody sportowe.

Kronika.

Dnia 24.IV. Otrzymała się odprawa Kierownictw Okręgu podlowskiego, omówiono sprawę zlotu w Sokolnikach.

Dnia 22 maja br. Otrzymała się Odprawa Kierownictw Okręgu Gródeckiego. W odprawie wzięły udział następujące Oddziały: 1) Gródek Jag., 2) Czerlańskie przedm., 3) Czerlany, 4) Białagóra, 5) Lubień. Na odprawie omówiono program na rok 1938, sprawy zlotowe, prezosi Oddziałów złożyli sprawozdania. Zorganizowany został na tej odprawie Okręg i wybrane Kierownictwo na czele z Druhem Falkiewiczem. Z ramienia KSMM w odprawie uczestniczyli sekretarz generalny i dh Reczuch.

Dnia 26.V. br. Otrzymała się Odprawa Kierownictw Okręgu Stanisławowskiego. W odprawie uczestniczyły następujące Oddziały: 1. Stanisławów 1, 2. Uhrynów Szlach., 3. Jezupol, 4. Nadwórna, 5. Niżniów, 6. Tlumacz, 7. Tyśmienica, 8. Tarnawica Polna, 9. Delejew, 10. Mariampol. Program Odprawy jak w Gródku Jag. Również zorganizowano Okręg i wybrano Kierownictwo na czele z Ks. Prof. Walentym Opalińskim. W odprawie wziął udział Ks. Kan. W. Matus i Sekr. Gen.

Dnia 19.VI. Otrzymała się odprawa Okręgu Kamionckiego. W odprawie tej uczestniczyło trzy Oddziały: 1) Kamionka, 2) Stojanów, 3) Dobrotwór. Odprawa odbywała się pod przewodnictwem prezesa Okręgu Druha Streusla. Sprawy zlotowe i programowe referował dh sekretarz generalny.

Dnia 28 maja br. odbyło się zakończenie III stopnia przysposobienia rolniczego w Słobódce dżuryńskiej.

O godz. 10 ks. proboszcz Sudół odprawił Mszę św. Miejscowa młodzież przystąpiła do Komunii św. W pięknym kazaniu Ks. Asystent wyjaśnił wartość i siłę Chleba Nadprzyrodzonego dla duszy człowieka, oraz zwrócił uwagę na sprawę rozwiązania spraw społecznych wedle wskazówek zasad katolickich.

Po Mszy św. komisja złożona z Inspektorów Izby Rolniczej inż. Kosiby i inż. Smolki, instruktorów powiatowych (czortkowskiego, buczackiego, trembowelskiego, kopczyńskiego), instruktora przysposobienia rolniczego powiatu czortkowskiego, ks. proboszcza, sekretarza generalnego KSMM i licznie zebranych gospodarzy, wraz z przybyłymi przodownikami p. r. okolicznych powiatów i miejscowej młodzieży obchodziła poszczególne gospodarstwa. Konkursiści i konkursistki na zadane pytania przez członków Komisji dokładnych udzielali wyjaśnień wykazując, że materiał odnośnie swego tematu dobrze opanowali. Wszystkie zagrody zastano uporządkowane. Tak się przedstawiała praktyczna część egzaminu. Po wspólnym obiedzie w Domu ludowym odbył się dalszy ciąg egzaminu, który został poprzedzony wygłoszeniem referatów opracowanych przez samych konkursistów. Tematy zostały dobrane bardzo interesujące. Następnie inspektor inż. Smolka przeprowadził egzamin z teorii uprawy roślin. Wszyscy konkursiści na zadane pytania dawali dobre odpowiedzi.

Po przeprowadzonym egzaminie, do konkursistów przemówił inż. Smolka i sekretarz generalny zachęcając uczestników tego egzaminu do dalszej pracy, a całą młodzież do jej naśladowania. Wręczeniem odznak i dyplomów zakończono egzamin. Młodzież wraz z wszystkimi zebranymi odpiewała hymn „Jeszcze Polska nie zginęła“ i „Hej do apelu“.

Do egzaminu zgłosili się: przodownik zespołu Druh Łukaszów Michał (otrzymał stopień bardzo dobry), Jakubów Władysław (b. dobry), Szeletnicki Franciszek (dobry), Szeletnicka Rozalia (dobry), Dziwieńka Katarzyna i Durbeniuk Tekla (b. dobry), Tymków Bronisława, Tymków Jadwiga i Wierzbicka Rozalia (dobry).

Był to dzień triumfu wytrwałości i pracowitości naszej młodzieży w Słobódce dżuryńskiej, a zarazem dzień propagandy naszej organizacji.

Zarząd KSMM składa Księdzu Asystentowi Franciszkowi Sudółowi serdeczne podziękowanie za tak doskonałą opiekę nad naszą młodzieżą, Druhowi Łukaszowi za jego pracę w zespole, wszystkim konkursistom za pracowitość i za osiągnięte wyniki.

KATOLICKIE STOWARZ. MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ

Lwów, ul. Fredry 3. — Tel. 250-46. — P.K.O. nr. 505.589

Sprawozdanie z XVII Zjazdu Delegowanych i Odprawy Prezesek K. S. M. Ż. Archidiecezji lwowskiej.

W dniu 12 czerwca 1938 r. odbył się we Lwowie XVII Zjazd Delegowanych KSMŻ Archidiecezji lwowskiej, poprzedzony Odprawą Druhen Prezesek.

W dniu 11 czerwca po południu w pięknie przybranej zielenią, kwiatami i sztandarami sali, zebrały się delegatki. Widok miły. Sala zalana słońcem, a w niej grupki dziewcząt w strojach regionalnych, nowych mundurkach, a tu i ówdzie widać dawny mundurek lub zwykłą sukienkę. Nie wszystkie drużyny umundurowane — przykro nam trochę z tego powodu — ale rozumiemy, że dopiero początek tworzenia z Oddziałów KSMŻ karnych szeregów jednolicie umundurowanej armii; na przyszły jednak rok, niema innej drużyny, tylko w szarej płócienniej bluzie z barwnym krawatem i granatowej spodniczce, lub w pięknym stroju regionalnym. Na sali ruch; jedne witają się ze znajomymi ze Zjazdów lat poprzednich, rekolekcji, kursów, inne, zaznajamiają się. Wszystkie twarze pogodne, roześmiane, cieszą się życiem, słońcem i towarzystwem miłym siostrzanych pokrewnych dusz. Wreszcie dzwonek ucisza wszystko. Prezydium wzywa do pracy.

Prezesa p. Helena Praschil, po odmówieniu wspólnej modlitwy i odśpiewaniu przez obecnych Hymnu organizacyjnego, wita serdecznymi i gorącymi słowami zebrane drużyny. Nie szczędząc kosztów i trudów, przyjechały niektóre aż spod granicy bolszewickiej, by spełnić swój obowiązek organizacyjny, przyjechały, by nabrać nowego zapasu energii i sił do trudnej pracy w terenie, I tu czeka je praca. Przez dwa dni muszą pilnie śledzić przebieg obrad, muszą się starać wydobyć z tych obrad te wskazania, które należy zanieść do Oddziałów i tam je realizować. Pani Prezesa zachęca drużyny do czynnego udziału w obradach, do zabierania głosu w dyskusji i poruszenia wszystkich trudności i wątpliwości z jakimi spotykają się w swojej pracy. — Przemówił następnie do zebranych Asystent Stowarzyszenia, Ks. Prałat Kazimierz Bilczewski. Mówił o wielkiej odpowiedzialności, ale i o zaszczycie w pracy w Akcji Katolickiej. Wszystkie Stowarzyszenia Akcji Katolickiej są postawione na równi, wszystkie jednakowo odpowiedzialne za swą pracę, każdy katolik ma obowiązek należeć do A. K.

Po przemówieniach, przystąpiono do obrad. Tematu do dyskusji dostarczyły trzy referaty: religijny, społeczny i przysposobienia rolniczego.

Ks. Prof. Józef Kłos w swoim przekonującym, głębokim referacie mówił o potędze wiary, wskazywał na konieczność czytania Ewangelii św. i oparcia życia swego na jej fundamencie.

P. Mgr Janina Kowalówna przedstawiła w swoim referacie wyczerpująco i jasno gospodarczą sytuację wsi i wpływy jakie do niej docierają i tam się ścierają. Tak jak wszędzie, tak i na wsi, o lud wiejski walczy z jednej strony Kościół i naród — z drugiej szatan i międzynarodówka. Organizacje katolickie narodowo są materialnie słabsze, ale silne ideą, przeciwne organizacje rozporządzają ogromnymi funduszami. Duch musi zwyciężyć, należy tylko silnie, twardo stać przy swej idei i wierzyć w jej zwycięstwo.

W trzecim referacie drużna instruktorka Ewa Pasternakówna dała oprócz rzeczowego opracowania znaczenia przysposobienia rolniczego na wsi, także wyraz tego co czuje prawdziwy polski chłop — rolnik. Mówiła w pięknych słowach o miłości rolnika do ziemi ojczyzny na której pracuje, mówiła o radościach towarzyszących w tej pracy. Zachęcała do doskonalenia się w niej tych, którzy są wybranymi i mogą na niej pracować. Spotkała się ze zrozumieniem słuchaczek, które obdarzyły ją rzesistymi oklaskami.

Po każdym referacie wywiązywała się bardzo ożywiona dyskusja, świadcząca o wielkim wyrobieniu naszej młodzieży. Mało było takich druhen na sali, któreby nie zabierały głosu. Omawiano dokładnie pracę w kółkach religijnych jako ośrodkach wychowania religijnego w Oddziałach. Zastanawiano się nad sposobami pracy dla pogłębienia życia religijnego własnego i swego otoczenia. Bardzo wiele cennych i trafnych uwag padło na ten temat od druhen.

Nie mniejsze zainteresowanie wykazały dla zagadnień społecznych i nurtujących w dzisiejszym społeczeństwie prądów. Z dyskusji wynikało, że w sytuacji dość dobrze się orientują i silnie stoją przy wierze i zasadach ojców i praojców swoich, a pewne wątpliwości wyjaśniono w czasie dyskusji.

W związku z referatem „p. r.“ zdawały sprawę jak w poszczególnych Oddziałach rozwija się praca w zespołach przysposobienia rolniczego. Wiele z naszych druhen z dumą zaznaczyło, że w konkursach zajmują zawsze pierwsze miejsce.

Późnym wieczorem rozeszły się do swoich kwater.

W niedzielę dnia 12 czerwca odbyły się właściwe obrady Zjazdu Delegowanych.

O godzinie 9-tej w Bazylice Metropolitalnej Asystent Stowarzyszenia Ks. Prałat Kazimierz Bilczewski odprawił uroczystą Mszę św. i wygłosił podniosłe kazanie. Potężna siła wiary przejęła dusze obecnych, gdy z setek ust i serc młodzieży płynęły słowa modlitwy „Wierzę w Boga“ wspólnie, głośno wypowiedziane! — Nabożeństwo skończone.

Młodzież w karnym pochodzie udaje się do sali obrad przy ulicy Lelewela 9. Sala wypełniła się po brzegi, gdyż wiele druhen przybyło jeszcze wieczorem dnia poprzedniego i rankiem w niedzielę.

Zjazd zaszczylił swoją obecnością JE. Ks. Biskup Dr E. Baziak, przedstawiciele innych Stowarzyszeń Akcji Katolickiej Księża Asystenci, Siostry zakonne, członkowie współpracujący i sympatycy.

Zjazd otworzyła prezeska p. Helena Praschil, którą JE. Ks. Arcybiskup Dr Bolesław Twardowski zamianował na drugą 3-letnią kadencję prezeską Stowarzyszenia KSMŻ. Otwierając Zjazd powitała wszystkich obecnych, dziękując przybyłym gościom za okazaną życzliwość.

Z obecnych złożyli życzenia pomyślnego wyniku pracy: Prezes Arch. Instytutu Akcji Katolickiej p. gen. Kazimierz Dzierżanowski imieniem Instytutu oraz trzech bratnich Stowarzyszeń Akcji Katolickiej Ks. Prałat Franciszek Janicki, oraz sekretarz KSMŻów Ks. Kazimierz Gumol, który przywiozł druhenom z Rzymu i Syrakuz pozdrowienia od druhen tamt. organizacji Akcji Katolickiej. Z tymi druhenami zetknął się w czasie Pielgrzymki i pobytu swego w Rzymie. Następnie odczytano liczne życzenia przesłane listownie *).

Bardzo uroczystą chwilą Zjazdu było wejście na salę JE. Ks. Biskupa Dr E. Baziaka. Po powitaniu Go przez p. Prezeskę, p. W. Janelli zdała raport jak wypełniono uchwałę zeszłorocznego Zjazdu Delegowanych mającą na celu uczczenie 25-lecia kapłaństwa JE. Ks. Biskupa Dr Eugeniusza Baziaka. Brzmienie uchwały podajemy niżej:

„Wprowadzenie do programu pracy w Oddziałach stałej opieki moralnej, a w miarę możliwości materialnej nad zaniedbanym dzieckiem w parafii lub dekanacie“.

Ks. Biskup zwrócił się do druhen z wezwaniem wytrwania w pracy dla Kościoła i w walce w szeregach Akcji Katolickiej. Rozgrywka dwóch wrogich obozów zaczęła się, ale ten kto widział świat katolicki zebrany na Kongresie Eucharystycznym w Budapeszcie i widział 90-tysięczną rzeszę młodzieży przystępującą do Komunii św., niema wątpliwości kto zwycięży. Renesans Kościoła bliski. Wszyscy z głębokim przejęciem wysłuchali słów Dostojnego Gościa i w kornym pokłonie przyjęli błogosławieństwo udzielone przez Niego w imieniu własnym i JE. Najprzewielebniejszego Arcypasterza Dr B. Twardowskiego.

W dalszym przebiegu obrad przyjęto do wiadomości sprawozdanie za rok 1937 odczytane przez p. Walerię Janelli w. z. sekret. gen., udzielono Zarządowi — na wniosek komisji rewizyjnej — absolutorium i uchwalono budżet na rok 1938. Wybrano też nowy Zarząd w skład którego obecnie wchodzi:

Ks. Prałat Kazimierz Bilczewski, Asystent Stowarzyszenia, pp. Helena Praschil prezeska, Adamska Kazimiera, Janelli Waleria, Jakubská Alina, Ks. Kłos Józef, Kacka Otylia, Ks. Kan. Julian Knapieński, Kowalówna Janina, Kosielska Maria, Lachówna Józefa, Leit-

*) Ks. Sekretarz Gromadzki nadesłał z Częstochowy telegram z życzeniami.

nerowa Stanisława, Ks. Machalski Leon, Ks. Makarczuk Władysław, Martinkówna Bronisława, Matwijówna Julia, Ks. Młynik Zbigniew, Mysłakowska Stella, Olechówna Stanisława, Pakoszówna Antonina, Pasternakówna Ewa, Praszčil Maria, Reyowa Cecylia, Ruczajówna Janina, Rzepecka Irena, Srokowska Jadwiga, Ks. Szepelak Bron., Wagnerowa Zofia, Waltenbergerowa Jadwiga, Wąsowiczowa Janina, Wiedeniowa Rozalia, Widtowa Bronisława, Ks. Kan. Załuckowski Tadeusz. Do Komisji rewizyjnej weszli: pp. Bykowska Maria, ks. Ernest Chowaniec, Piątkowa Zofia i Rylska Klaudia.

W czasie Zjazdu p. W. Janelli wygłosiła referat ideowy: „Dlaczego młodzież powinna należeć do KSM“. Jasno i przekonująco wykazała, że jedynie wychowanie w katolickich organizacjach daje młodzieży oparcie i siły by nie załamała się moralnie w dzisiejszych trudnych warunkach, a ponadto organizacje te wychowują kadry przyszłych obywateli rządzących się katolickimi zasadami społecznymi miłości bliźniego i sprawiedliwości.

W godzinach popołudniowych przedyskutowano program pracy na rok 1938. Do działu wychowania religijnego dodano jeszcze trzy punkty: 1) kult św. Andrzeja Boboli, 2) modlitwy o uzyskanie łask przez wstawienictwo śp. Ks. Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego celem poparcia prośby wniesionej do Ojca św. przez Lwowski Synod Archidiecezjalny, o wyniesienie Ks. Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego na piedestał należnej Mu czci, 3) wprowadzenie do wszystkich Oddziałów wspólnej modlitwy za Polskę (tam gdzie warunki pozwalają, raz w miesiącu wysłuchanie wspólnej Mszy św. na tę intencję).

Uchwalono też następujące wnioski:

1) o zorganizowanie pielgrzymki na Jasną Górę, a) by przeprosić Najśw. Marię Pannę za bluźnierstwo jakiego dopuściła się przed rokiem prasa niemiecka, b) by Jej przyrzec wierność, że nigdy nie odstępimy od wiary św. katolickiej, c) by prosić o błogosławieństwo dla Ojca św. i w pracy Akcji Katolickiej.

2) Oddziały zobowiązują się ofiarować przynajmniej dwie robotki własnoręcznie wykonane na dochód budowy Domu. Z przyślanych robót urządzona będzie wenta i wystawa, a po sprzedaży, na żądanie druhen zwrócony będzie koszt droższego materiału.

3) Podwyższa się wkładki roczne Oddziałów z 3 zł na 5 zł.

Zjazd Delegowanych przesłał JE. Arcybiskupowi Dr Bolesławowi Twardowskiemu wyrazy najgłębszego hołdu, poddaństwa i przyrzeczenia wierności.

W dalszym ciągu uchwalono następującą rezolucję: „Młodzież Katolickiego Stowarzyszenia Archidiecezji Lwowskiej zebrana na XVII-tym Zjeździe Delegowanych we Lwowie przyrzeka: a) że strzec będzie w sercu swoim zasad katolickich i według nich postępować w życiu osobistym i społecznym, b) że wobec coraz częstszych i liczniejszych wystąpień komunistycznych zdwoi swoją czujność, zwalczać będzie antyreligijną i komunistyczną propagandę na swoim odcinku życia, c) że umacniać będzie polskość ziemi Czer-

wieńskiej przez: obronę stanu posiadania w rolnictwie, handlu i rzemiośle, że pomnażać będzie dorobek Polski w trudzie codziennej pracy, *d)* że strzec i pielęgnować będzie polską mowę, stroje regionalne, pieśni i tradycyjne zwyczaje ludowe“.

Pani Prezeska zamknęła Zjazd podziękowaniem członkom i gościom za udział w zebraniu. Hymnem „My chcemy Boga“ zakończono obrady.

Ostatnie chwile pobytu we Lwowie spędziły delegatki przyjemnie i pożytecznie. Ks. Prof. Józef Kłos wyświetlił szereg obrazów kościołów i miejsc, na których żyli i ginęli pierwsi wyznawcy nauki Chrystusa. Podzielił się też z uczestniczkami swymi wrażeniami i przeżyciami doznanymi w czasie kanonizacji św. Andrzeja Boboli. Zasłuchane, przeniesione myślą w inny świat nie wiedziały, kiedy zbliżyła się chwila rozstania. Jeszcze chwila pożegnania i sala opustoszała.

W czasie dwudniowych obrad członkinie Koła Przyjaciół Oddziału św. Teresy bardzo ofiarnie pracowały przy bufecie dla uczestniczek Zjazdu.

Część młodzieży zwiedziła też i Lwów, a przede wszystkim Cmentarz Orłąt Lwowskich, Wystawę Lotniczą i Raclawice.

Sprawozdanie Katolickiego Stowarz. Młodzieży Żeńskiej za rok 1937.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej już na XVII-tym Zjeździe Delegowanych zdaje sprawę ze swej działalności, ma więc za sobą długą tradycję pracy i doświadczenia.

Z chwilą rozdzielenia Związku Stow. Młodzieży Polskiej na Katolickie Stowarzyszenia Młodzieży żeńskiej i męskiej poddano rewizji metody pracy organizacyjnej z myślą przeprowadzenia pewnych reform uwzględniających różnicę między psychiką młodzieży żeńskiej a męskiej.

Ponadto statutowo wprowadzono pewne zmiany w organizowaniu pracy licząc się z wynikami badań naukowych psychologicznych, które wykazały, że bardziej wartościową wychowawczo jest samodzielna praca młodzieży, niż praca wykonywana pod ścisłym dozorem i kierownictwem starszych. Wyniki samodzielnej pracy młodzieży mogą być mniej efektywne na zewnątrz — ale skutki wychowawcze są bez porównania większe. Przez pracę samodzielną wyrabia się inicjatywę, inwencję, a co najważniejsze poczucie odpowiedzialności za własną pracę. Młodzież chętnie podporządkowuje się przywódcom z grona rówieśników. Naturalnie musimy to ostatnie twierdzenie zaopatrzyć pewnym zastrzeżeniem — przywódca musi mieć pewne wartości, które rówieśnikom imponują i dzięki którym zdobywa u nich autorytet.

Zniknęły już prawie wszędzie z Oddziału tzw. opiekunki, które wszystko przewidyują, obmyślają i często bywało wykonują, są natomiast członkinie współpracujące, które na wypadek gdy młodzież

podjęcie się jakiegoś wyniku, a on przerasta jej siły — spieszy z pomocą.

W czasie wizytacji Oddziałów od razu orientujemy się, czy w Oddziale jest opiekunka wyż. podanego typu, czy też członkinie współpracujące. W pierwszym wypadku — wszystko jest bardzo dobrze zorganizowane, nawet wykonane — ale młodzież bierna, bez inicjatywy. W drugim wypadku bywa rozmaicie — praca lepiej lub gorzej zorganizowana — wyniki też rozmaite, ale młodzież pełna zapału, wiary i ochoty do pracy. To wolimy. Młodzież pełna zapału i poczucia odpowiedzialności za swoją pracę nie ustanie w niej. Da cały wysiłek, by dojść do celu i dojdzie, a łamiąc się z trudnościami wyrobi wolę i zahartuje ducha. Pragnieniem naszym gorącym jest, by wszystkie Oddziały miały członkinie współpracujące, a pracującą młodzież.

Przedstawwszy jak chcemy z naszą młodzieżą pracować, podamy poniżej obraz pracy w roku 1937.

Zarząd.

Nad całokształtem pracy na wszystkich odcinkach, czuwał Zarząd Stowarzyszenia.

Z nominacji JE. Najprzewielebniejszego Ks. Metropolity Dr Bolesława Twardowskiego — Asystentem Stowarzyszenia był Ks. Prałat Kazimierz Bilczewski, Prezeską p. Helena Praschil. Obowiązki sekretarki w zastępstwie pełniła do marca 1937 p. Jadwiga Waltenbergerowa, a po jej ustąpieniu z powodu choroby objęła to stanowisko od listopada p. Waleria Janelli. Na Zjeździe Delegowanych do Zarządu weszło 30 osób. W dniu 20 czerwca 1937 r. Zarząd zwołał Zjazd Delegowanych.

W roku sprawozdawczym odbył Zarząd 4 posiedzenia, na których omówiono i ustalono program i metody pracy w Stowarzyszeniu, oraz sposób realizacji hasła Episkopatu.

Celem wyrobienia członków Zarządu w sprawach organizacyjno-ideowych, urządzano w ciągu dalszym, zapoczątkowane w roku 1936, „wieczory dyskusyjne“ z odpowiednimi referatami. Na wieczory te zapraszani byli również członkowie Arch. Instytutu Akcji Katolickiej, Zarządy trzech pozostałych Stowarzyszeń Akcji Kat. oraz sympatycy naszej organizacji. Referaty wygłaszane przez fachowców, oraz dyskusje, dały uczestnikom dużo praktycznych wskazań. Zarząd urządził też konferencję dla Księży Asystentów lwowskich Oddziałów. Tematem konferencji była sprawa wychowania religijnego, rekolekcje i omówienie form jak opracować tegoroczne hasło. Ponadto odbywały się konferencje prezydium w wypadkach rozpatrzenia ważniejszych, aktualnych spraw. Do dyspozycji członków Zarządu posiadamy bibliotekę oraz czasopisma. Stan biblioteki w roku sprawozdawczym: 98 tomów.

Zarząd Stowarzyszenia utrzymywał ścisły kontakt z Katolickim Związkiem Młodzieży Żeńskiej, Centrala w Poznaniu, podporządkowując się jej organizacyjnie. Na Zjeździe Związkowym p.

Prezeska H. Praschil, która jest członkiem Zarządu KZMŻ. w Poznaniu, reprezentowała wraz z p. Marią Matinkówną, kierowniczką naszego biura, Stowarzyszenie Archidiecezji lwowskiej.

Zarząd przez swe prezydium brał udział w konferencjach Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, współpracując we wspólnych imprezach. W jednomiesięcznym kursie organizacyjno-ideowym urządzonym przez nasze Stowarzyszenie, Przew. Ks. Andrzej Gromadzki, sekretarz Instytutu, brał udział jako referent. Z pozostałymi Stowarzyszeniami A. K. pozostajemy również w kontakcie.

J. E. Ks. Arcybiskup i J. E. Ks. Biskup żywo interesowali się działalnością Stowarzyszenia — prezydium informowało swoje najwyższe Władze kościelne o postępach w pracy, trudnościach i zamierzeniach.

Zarząd utrzymywał łączność z Izbą Rolniczą i Okręgowym Urzędem W. F. i P. W.

Biuro.

Z powodu braku stałej sekretarki generalnej, kierowniczką biura była p. M. Martinkówna, która prowadziła w znacznej części korespondencję, księgi kasowe, składnicę wydawnictw organizacyjnych, nadto pełniła funkcje instruktorki i wizytowała Oddziały. W pracy tej pomagała do marca p. Waltenbergerowa, a od listopada 1937 p. W. Janelli. Prezeska Stowarzyszenia p. Helena Praschil, prócz prowadzenia kursów i wizytowania Oddziałów, stale urzędowała w biurze.

W roku sprawozdawczym otrzymano 1060 korespondencji, wysłano 588.

Wysłano 12 okólników do Oddziałów po 350 egz.

Wysłano 2 okólniki do XX. Asystentów po 236 egz.

Wysłano 9 okólników do Oddziałów lwow. w łącznej liczbie 138 egz.

Składnica wydawnictw organizacyjnych wyekspediowała do Oddziałów 361 wysyłek.

W miesięczniku diecezjalnym „Głos A. K.” umieszczaliśmy referaty ideowe, wskazówki organizacyjne, poruszając również kwestie wychowania fizycznego, gospodarczego i przysposobienia rolniczego. W roku sprawozdawczym biuro Stowarzyszenia dostarczało Oddziałom materiał na obchody i uroczystości w formie referatów, deklamacji i pieśni.

Do przeszkolenia zawodowego i fizycznego miało Stowarzyszenie w roku 1937 trzy instruktorki: do „p. r.” — druhnę Pasternakównę Ewę, do gospodarczego — p. Martinkównę Bronisławę i p. Lachównę Marię, do wychowania fizycznego — p. Marię Skalińską.

Prócz tego współpracowały z nami w terenie członkinie: Zarządu: pp. Janina Ruczajówna, Maria Praschil, Kazimiera Adamska, Janina Kowalówna i Kazimiera Maciejkówna.

Praca w terenie.

Łączność z druhnami utrzymywałyśmy nie tylko przez okólniki i artykuły w „Głosie A. K.“, ale także przez korespondencję, udział w imprezach Oddziałów, wizytacje, kursy i bezpośrednie rozmowy w czasie bytności druhen w biurze.

W roku sprawozdawczym urządziłyśmy 5 kursów — z tego 3 organizacyjno-ideowe, 1 kurs spółdzielczy i 1 wychowania fizycznego. Kurs we Lwowie był całomiesięczny. Prócz tego młodzież nasza uczestniczyła w dwudniowym kursie zorganizowanym przez Archidiecezjalny Instytut A. K. we Lwowie. W czasie tego kursu pracowała oddzielna sekcja młodzieży. Jeden z referatów wygłosił dla młodzieży żeńskiej delegat z Poznania p. Stanisław Sedlaczek.

Mimo bardzo trudnych warunków terenowych — jak wielka odległość, trudny dojazd, brak sił — zwizytowano w roku sprawozdawczym 95 Oddziałów.

W jesieni roku spr. odbył się w Gródku Jagiellońskim Zlot Okręgowy, poprzedzony jednodniowym kursem dla uczestniczek zlotu.

Z okazji Zlotu odprawione zostało uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym przez Ks. Prałata Kazimierza Bilczewskiego. Po nabożeństwie w barwnym pochodzie udały się drużyny do sali Domu Parafialnego na obrady. Zebranie prowadziła Ewa Pasternakówna, prezeska Okręgu. Po przemówieniach przedstawicieli władz, nastąpiły sprawozdania z pracy Okręgu. W czasie obrad wygłoszony został referat ideowy przez wiceprezeskę Stowarzyszenia KSMŻ p. Janinę Ruczajównę. Licznie zebrana okoliczna ludność świadczyła o zainteresowaniu się społeczeństwa pracą młodzieży. Po południu odbyły się produkcje inscenizowanych pieśni ludowych.

Biblioteka wędrowna.

W roku sprawozdawczym założoną została biblioteka wędrowna dla użytku Oddziałów. Organizacją zajęła się zast. sekr. gen., p. Jadwiga Waltenbergerowa. Z końcem roku liczba książek doszła do 201, były one starannie dobrane do poziomu umysłowego, zainteresowań młodzieży i celów propagandowych naszej ideologii. Oddziały bardzo chętnie, zwłaszcza wiejskie, w miesiącach zimowych korzystały z naszej biblioteki. Zważywszy zupełny brak bibliotek w niektórych ubogich Oddziałach, stworzenie biblioteki wędrownej w Centrali archidiecezjalnej uważać musimy za wielki krok naprzód w naszej pracy organizacyjnej i oświatowej.

Miło nam tu zanotować, a zarazem złożyć podziękowanie Książnicy-Atlas we Lwowie za hojny dar w postaci 8.904 książek szkolnych o wysokiej wartości, w których drużyny nasze przechodząc przeszkolenie, znalazły bardzo wiele uzupełniającego materiału. Były to: biblie, wypisy dla szkół średnich, historia

Polski, geografia, przyroda, higiena, gry i zabawy. Kompletów książek rozesłała Centrala bezpłatnie Oddziałom, a ponadto rozdawano je wszystkim uczestniczkom naszych kursów.

Stan organizacji i życie w Oddziałach.

Na całym bardzo rozległym, bo obejmującym prawie 3 województwa terenie, ogólna liczba Oddziałów wynosiła 257 — wzrosła od 1936 r. o 39. Liczba członków 7177 o 620 więcej niż w roku 1936. Liczba młodzieży włościańskiej 4616, miejskiej 2561. Do KSK. przeszło w roku sprawozdawczym 217 członkiń. Nadzwyczajnych członków było 490 z tego współpracujących 368. Zebrani plenarnych ogółem w Oddziałach było 3843, zebrani kierownictwa 1673, zbiórek zastępów 1158.

Działalność programowa.

Program naszej pracy obejmował działy: religijny, organizacyjny, oświatowy, społeczny, zawodowy i wychowania fizycznego.

Dział wychowania religijnego.

Wychowanie religijne realizowało się przez pracę w kółkach, których było 80, a członków 1702, przez wspólne Komunie 822 razy przystępowały do nich całe Oddziały. Celem pogłębienia życia religijnego urządzano rekolekcje zamknięte i otwarte, młodzież brała liczny udział w 40-godzinnych nabożeństwach i adoracjach. Na każdym kursie tak układano program pracy, by uczestniczki mogły doskonalić się duchowo. Uwzględniono więc wspólne nabożeństwa, rozmyślanie, czy też dni skupienia lub rekolekcje zamknięte. Stowarzyszenie posiada już biblioteczkę rekolekcyjną tak do czytania indywidualnego, jak i zbiorowego. Kwadransy ewangeliczne i referaty religijne są już wprowadzone we wszystkich Oddziałach.

Dział kulturalno-oświatowy, społeczny i przedszkolenie.

Dział ten znalazł w pracy KSMŻ wydane miejsce. Cyfry dadzą nam jej obraz. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 3 kursy organizacyjno-ideowe tj. we Lwowie dla kierownictw 4-tyg., w Maksymówce 2-tyg. i w Brzeżanach. W oddziałach opracowano 2242 referatów organizacyjno-ideowych. Jest to stosunkowo dość duża liczba, bo przeciętnie wypada na Oddział 9 referatów. Z tego drużyny opracowały 674 referatów. Pogadek ankietowych było 154, zespołów urządzających konkurs nagrody dobrego czytania 22. Przez próbę przeszkolenia pierwszego stopnia przeszło już 1411 druhen. Pod koniec roku praca w tym kierunku bardzo się wzmożła tak, że w roku bieżącym

---

UWAGA DRUŻNY! Przeczytać odezwę na 3 str. okładki.

przypuszczalnie mało pozostanie drухen bez przeszkolenia. Bibliotek w Oddziałach było 124 o łącznej sumie książek 10351, a wypożyczeń 9599. Prenumerowano 824 egz. „Młodej Polki“ i 188 egz. „Kierownika“. 89 Oddziałów posiada własne ogniska, a 43 Oddziałów radio. Przedstawień teatralnych, wieczornic, ognisk, akademii, urządzono 1178. Poważnym dorobkiem w pracy społecznej, a równocześnie charytatywnej było zapoczątkowanie i ujęcie w pewne ściśle określone ramy opieki nad opuszczonym dzieckiem w parafii.

Dział pracy zawodowej.

Organizacja pamięta i o konieczności przygotowania młodzieży do życia, dlatego też nie pozostawiła w tyle i przygotowania zawodowego. Najlepiej w tym dziale przedstawia się przysposobienie rolnicze, ponieważ jest stała instruktorka. W roku sprawozdawczym zorganizowano 92 zespołów w których pracowało 853 drухen.

Prócz tego wprowadzono kursy gospodarstwa domowego, szycia bielizny, kroju, trykotarstwa itp. Kursy te przeszkoliły 1826 drухen. W terenie rozbudzono zainteresowanie dla zagadnień spółdzielczych i handlowych. Urządzono 10-dniowy kurs spółdzielczy w Mariampolu, drухny brały też udział w kursach straganiarskich, a wiele Oddziałów wprowadziło u siebie sprzedaż dewocjonalii. Do tego bardzo zachęcamy, gdyż to z jednej strony wyrabia poradność życiową, a z drugiej, odbiera ten dział handlu z rąk niepowołanych.

Wychowanie fizyczne i higiena.

Dział wychowania fizycznego, w porównaniu do roku ub., wykazał pewien postęp naprzód. Prócz kółek wychowania fizycznego, drухny nasze posiadają P. O. S. (74), sporty uprawia 318 drухen, 635 drухen przeszło różne kursy jak: sanitarny, ratownictwa, higieny, przeciwlotnicze i przeciwgazowe.

Powyższe cyfry oraz liczne wycieczki (337), własne boiska, konkursy czystości, dowodzą, że wśród naszej młodzieży jest coraz większe zrozumienie dla potrzeby i wartości ćwiczeń fizycznych i higieny życia codziennego.

To zrozumienie wykazują Oddziały dla każdego działu naszego programu pracy — jeżeli jednak nie wszędzie i nie wszystko jest należycie realizowane, to w większości wypadków przyczyną tego jest brak funduszków. Wiele projektów, zamierzeń tak Centrali jak i Oddziałów upada z tej przyczyny. Nie zrażamy się jednak niczem, wierzymy w pomoc Bożą i dobrych ludzi i z tą wiarą zabieramy się do dalszej pracy.

Odezwa do Druhen!

**Druhowie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej
jadą na ZLOT do Częstochowy pod hasłem: „Budujmy
Polskę Chrystusową!”**

W dniach 17 i 18 września br. stanie u stóp Jasnogórskiej Pani wielotysięczna rzesza młodzieży K. S. M. M. Tysiące serc uderzy jednym zgodnym rytmem miłości, z tysięcznych serc popłynie potężny hymn ślubowania wierności na wieki. Przybędą druhowie z całej Polski.

Nie wątpimy, że jako dobre katoliczki i Polki pragniecie, aby liczba druhow z naszej Archidiecezji była jak najpotężniejsza, a hymn uwielbienia dla Najświętszej Paniienki zawiozła wielotysięczna rzesza naszych braci z naszej kresowej, wiernej ziemi.

Jeżeli tak — stańcie do pracy przygotowawczej, aby Zlot był potężną manifestacją religijną i narodową naszej młodzieży. Módlcie się, aby ta pielgrzymka była miłą Najświętszej Paniencie. Ponadto w swoich Oddziałach jakąś imprezę dochodową, aby powiększyć fundusze pielgrzymki Oddziału KSMM. swojej wsi czy miasta. Loteria fantowa, zbiórka pod kościołem, teatrzyk itp. Rozważcie! Od czegoż pomysłowość i dobra wola dzielnych druhen. Czas krótki, a więc do dzieła! Kierownictwa, świetliczanki, zastępowe — od Was inicjatywa i plan!

Zarząd K. S. M. Ż.

UWAGA!

**Każdy Oddział Stow. Akcji Katolickiej
prenumeruje obowiązkowo**

„GŁOS AKCJI KATOLICKIEJ“.

ZBLIŻA SIĘ UROCZYSTOŚĆ

CHRYSTUSA KRÓLA

PATRONALNE ŚWIĘTO

AKCJI KATOLICKIEJ

Święto Chrystusa Króla jest w całej Polsce dniem manifestacyjnych obchodów oraz uroczystą inauguracją nowego hasła Episkopatu Polski.

K A Ż D Y Z A R Z Ą D
PARAFIALNEJ AKCJI KA-
TOLICKIEJ PRZYGOTO-
WUJE P R O G R A M
I ORGANIZUJE OBCHÓD
WSPÓLNIE ZE STOWA-
RZYSZENIAMI A K C J I
K A T O L I C K I E J.

NALEŻY:

WCZEŚNIE ZAMÓWIĆ
MATERIAŁY PROPAGAN-
DOWE: broszury, referaty,
ulotki, pogadanki, nalepki,
nuty, obrazki, deklamacje

W SKŁADNICY AKCJI KATOLICKIEJ WE LWOWIE,
ul. Fredry 3, II p. (Telef. 290-26).
